

VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE

NA ROČNIKOM, BRALCEM, SO DELAVCEM IN RAZNAŠALCEM NAŠE REVUJE
BLAGOSLOVLJENE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

BUENOS AIRES
APRIL
LETO 65

duhovno
Življenje

3
+++
1998

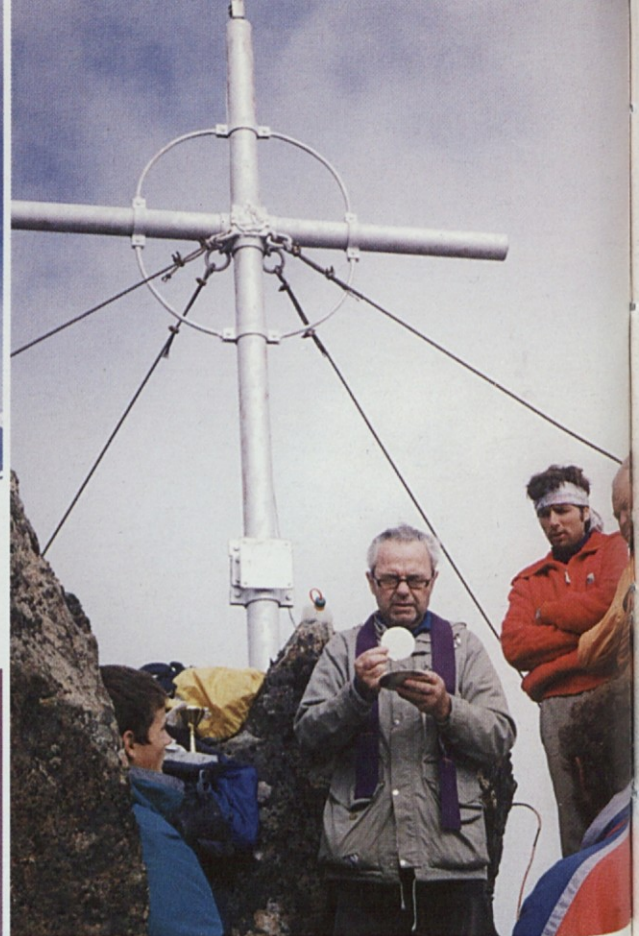
Bergantova srebrna maša na vrhu Lanina (3776 m).

Od desne: Boris Kambič, France Bergant, Dinko Bertoneclj, Monika Kambič, Andrej Bertoneclj in Marjan Mavrič.

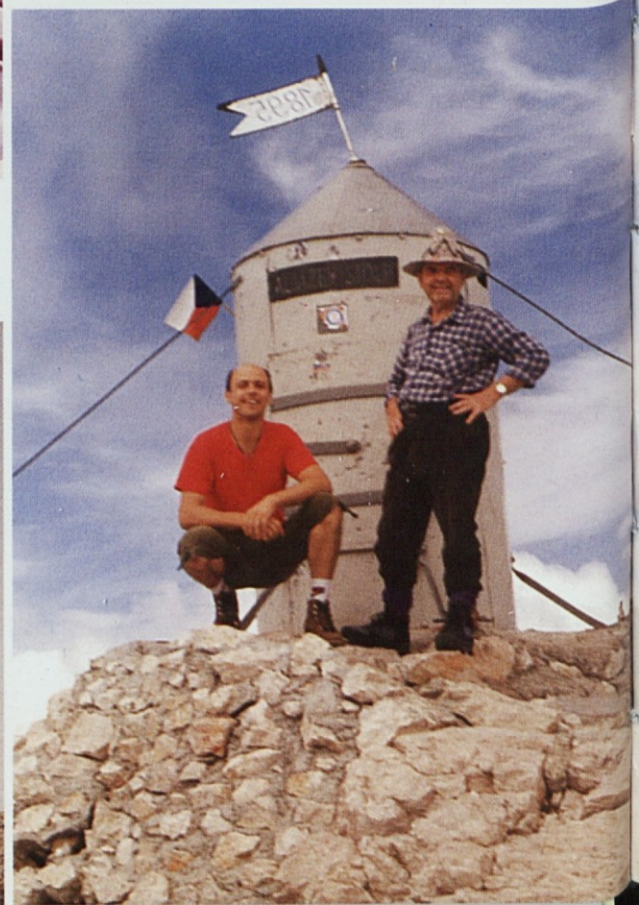
Zgoraj: Z msgr. Ignacijem Čretnikom na najvišjem vrhu Evrope Mont Blancu (4810 m).

Spodaj: Z msgr. I. Čretnikom na vrhu Monte Rose (4634 m) v francoskoitalijanskih Alpah.

Zgoraj: Lanskega februarja je France Bergant še maševal na vrhu Capille.

Spodaj: S sorodnikom iz Slovenije na vrhu Triglava.

Verujem v Svetega Duha, Gospoda, ki oživlja

Sveti Duh, osrečujoči gost duše

V lanskem letu 1997 smo vam kot v prvem pripravljalnem letu na jubilej 2000 spregovorili o Jezusu Kristusu, edinem Odrešeniku sveta. Namen našega pisma je bil, da bi na novo odkrili edinstveno osebo Jezusa Kristusa, skrivnost njegovega učlovečenja, trpljenja, smrti in vstajenja. Prerojeni z zakramentom krsta in potrjeni z zakramentom birme naj bi s Kristusom in z Marijo, njegovo materjo, z zaupanjem stopili v tretje tisočletje.

Leto 1998, drugo leto pripravljalne dobe na veliki jubilej začetja tretjega tisočletja, pa je na poseben način posvečeno Svetemu Duhu in njegovi posvečujoči navzočnosti.

Ob nedeljah in praznikih v mašni veri izpovedujemo: „Verujem v Svetega Duha, Gospoda, ki oživlja.“ Tisti, ki ga nebeški Oče nenehno pošilja v naša srca, Duh njegovega Sina, je resnično Bog, se pravi, da je istega bistva z Očetom in Sinom. Čeprav kot oseba različen, je v notranjem življenju presvete Trojice kakor tudi v svojem podarjanju ljubezni za svet neločljiv od Očeta in Sina. Zato ga hkrati skupaj z Očetom in Sinom molimo in slavimo. Ko torej Jezus zatrjuje, da bo tistega, ki ljubi Sina, ljubil tudi Očeta in da bosta k njemu prišla in pri njem prebivala, nikakor ne izključuje Svetega Duha (Jn 14,23). Kdo bo prišel? Oče, Sin in Sveti Duh, ki so eno. Prišli bodo, pa to ne bo samo tista splošna Božja pričujočnost, ki jo izražamo z besedami: Bog je povsod. To je drug prihod, poseben, prostovoljen, iz čiste ljubezni. Zato smo v resnici Božji tempelj in Sveti Duh prebiva v nas; smo svetišče živega Boga.

Liturgija kot „neprekinjena pesnitev“ pravi v pesmi slednici na binkošti, da je Sveti Duh osrečujoči gost naše duše. Isto pove sveti oče v svoji molitvi v tem drugem letu priprave na jubilej 2000: „Sveti Duh, gost, ki napolnjuje srca z veseljem.“

Prebivanje Svetega Duha v duši ni samo za eno uro ali en dan. Ne mine kakor spomin na enodnevnega gosta (Mdr 5,14). Sveti Duh je prišel, da bi ostal, da bi bival v nas, da bi si v nas ustvaril svoj dom, da bi dušo do popolnosti posvetil. Ko so bili naši duhovniki v času totalitarnega režima v zaporu, v samici, je marsikateri lahko rekel: „O samica, o tema, svetlejša si od

vse luči! Ko hočem namreč tu opraviti obisk Najsvetejšega, se poglobim vase, poklekнем pred Boga, ki je v meni pričujoč. Mar nisem Božji tempelj?”

Toda človek je v svoji korenini ranjeno bitje. Tri globoke rane, tri strasti so izvir zla: „Poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja“ (1Jn 2,16). Človek lahko z velikim grehom izžene osrečujočega Gosta iz svoje duše. Zato vas, bratje in sestre, spodbujamo k rednemu večernemu izpraševanju vesti, združeno s kesanjem. Za vsakega naj bi veljale psalmistove besede: „Ne bom se povzpел na ležišče svoje postelje, ne bom dal spanja svojim očem, dremanja svojim trepalnicam, dokler ne najdem (v svoji duši) mesta za Gospoda“ (Ps 132, 3-5). Hkrati vas tudi spodbujamo k pogostemu in vrednemu prejemu zakramenta pokore. Tudi novi Katekizem katoliške Cerkve naglašja cerkveno zapoved: „Vsi verniki, ki so prišli v leta razločevanja, so dolžni spovedati se

vsaj enkrat v letu velikih grehov, ki se jih zavedajo. Kdor se zaveda, da je storil smrtni greh, ne sme prejeti sv. obhajila, tudi če čuti veliko kesanje, ne da bi prej prejel zakramentalno odvezo“ (1457).

Človek, tempelj Svetega Duha, se poleg osebnih naporov pusti klesati Svetemu Duhu, se popolnoma prepusti njegovemu vodstvu. Prav zato so svetniki najbolj uspele umetnine Svetega Duha. Sveti Duh ne vnaša v človeka razdora, ampak vse harmonično zedinja. Z drugo besedo: Sveti Duh ne poudarja duhovnosti na račun telesnosti, marveč uteleša duha in poduhovlja telo. Življenje kristjana mora biti po delovanju Svetega Duha prav v spoprijemanju z življenjskimi težavami in ne v begu pred njimi. Kristjan mora biti tam, kjer je življenje ogroženo, da ne bi prevladovala „kultura“ smrti nad kulturo življenja. Resnično življenje je življenje v prijateljsstvu z Bogom. To je življenje, v katerem ima duh prednost pred telesom, čistost pred

čutnostjo, večno pred časnim, milost pred naravo, darovanje pred posedovanjem.

V zarji tretjega tisočletja bo tudi sinoda z geslom: Izberi življenje! Naj nam podatki iz anket glede zakona in družinskega življenja ne vzamejo poguma. Dokler bodo naši verniki templji Svetega Duha, bo ta izlival milosti tudi na druge dobro misleče ljudi. Prav tu, v naši notranjosti vidimo škofje začetek sinode. Sveti Duh je naš notranji učitelj, njegova milost v nas je studenec življenja v vseh oblikah. Osrečujoči gost naše duše, Sveti Duh, vez ljubezni med Očetom in Sinom, nam bo pomagal odkrivati vse oblike zla, ki nasprotujejo življenju: droge, mamila, neslišni, a toliko bolj boleči krik otrok, ki jim je bilo prepovedano, da se rodijo... Prav vi, dragi očetje in matere, ki rodite otroke za našo zemeljsko domovino, ne pozabite, da jih hkrati rodite za Boga. Bog nam je dal lepo domovino, ne zato da bi ostala pusta, „za bivanje jo je oblikoval“ (Iz 45,18).

Osrečujoči gost duše, Sveti Duh, je na neki način že začetek nebes. „Ko nosimo v sebi Boga nebes, smo nebesa,“ piše sv. Avguštin.

Na pepelnico sredo ali na prvo postno nedeljo nam bo duhovnik posul na glavo pepel z besedami: „Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrneš.“ To je res. Ker pa smo tempelj Svetega Duha, ima prav tudi Origen, veliki pisatelj iz prvih časov krščanstva, ko pravi: „Pomni, človek, da si nebesa in da se nebesa povrneš.“

Človek v posvečujoči Božji milosti je po Božji besedi kakor drevo, zasajeno ob potokih voda. Njegovo listje ne ovene, zmeraj daje svoj sad. Kakor potrebuje drevo za rast vodo, tako potrebuje človek Svetega Duha. Sveti Duh razvija sad v naši notranjosti in v človekovem zemeljskem življenju, da dozori v večnosti.

Na nas, dragi verniki, pa tudi na vse dobro misleče ljudi, kličemo Božji blagoslov. Da bi v moči neustvarjene ljubezni, izlite v naša srca, to je v moči Svetega Duha, ljubili Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samega sebe. Naj nas pri tem s svojo priprošnjo podpira tudi Devica Marija, skrinja zaveze, najlepše prebivališče Boga med ljudmi.

Sveti Duh prenavlja obličje zemlje

Vzemimo za vodilno misel pastirskega pisma 30. vrstico 104. psalma. Ta psalm je hvalospev Stvarniku. Božji dih (Duh) je vse ustvaril. Vse stvari živijo od Božjega diha. Če jim Bog odvzame svoj dih, preminejo. Če pa jim znova pošlje svoj dih, so spet ustvarjena in tako Božji dih nenehno

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA APRIL

Splošni: Da bi verniki v drugem letu priprave na Veliki jubilej s posebno vnmemo gojili duha edinosti in občestva znotraj Cerkve.

Misijski: Da bi mednarodna skupnost pospeševala in varovala verske, ekološke in socialne pravice ljudstva Oceanije.

Slovenski: Da bi nas v jubilejnem letu Božji Duh miru in sprave globoko prenovil in povezal.

prenavlja obličje zemlje. Z vidika nove zaveze je s to vrstico izraženo delovanje binkoštnega Božjega Duha, predvsem v ljudeh.

V bogoslužnih molitvah se omenjena vrstica glasi kot prošnja: „Pošlji Svetega Duha in prerokeni bomo in prenovil boš obličje zemlje!“ Lepo pravi tudi sveti oče v svoji molitvi za to leto: „Duh ustvarjalnosti, graditelj Božjega kraljestva, Božji dih, ki giblješ vesoljstvo, pridi in prenovi obličje zemlje.“ Sveti Duh prenavlja obličje zemlje zato, ker je usmiljen. „Usmiljen in milostljiv je Gospod,“ tako je posebej naglašeno v Božji besedi.

Tudi v Sloveniji živimo v pluralistični družbi. Niso vsi kristjani, nekateri so celo neverujoči. Kljub temu so naši bratje in sestre. Tudi nje - na način, ki je nam nepoznan - hoče prenoviti Sveti Duh. „Človek, ki ga Sveti Duh neprestano spodbuja, do vprašanja religije nikakor ne bo mogel biti popolnoma brezbrizen (...) vedno bo vsaj nejasno želel vedeti, kakšen je pomen njegovega življenja, njegove dejavnosti in njegove smrti“ (CS 41,1). Človek je danes zmožen uničiti svoj življenjski prostor. Zato človeški rod prvič stoji pred usodno izbiro: uničenje ali pa razcvet nраво-religioznih človekovih moči. Semkaj sodi eden izmed najlepših stavkov papeža Janeza Pavla II. iz njegove Okrožnice o Svetem Duhu: „Po delovanju Svetega Duha hitita človek in prek njega ustvarjeni svet, ki ga je odkupil Kristus, naproti svojemu končnemu cilju v Bogu.“

Najprej se ustavimo pri evharistični skrivnosti. Sveti Duh je tisti, ki pri evharistični daritvi spremeni kruh in vino v Gospodovo telo in kri. V drugi, tretji in četrti evharistični molitvi duhovnik govori v množini, v imenu Cerkve, v imenu vas vseh, bratje in sestre: „Gospod, naš Bog, posveti, prosimo, te darove, da nam postanejo telo in kri našega Gospoda Jezusa Kristusa.“ Na tem mestu se zahvaljujemo

sobratom duhovnikom, ki včasih z velikimi žrtvami skrbijo, da njihovi župljani tudi v podružničnih cerkvah in soupravljenih župnijah ne ostanejo brez svete maše. Zavedajo se, da Sveti Duh predvsem z evharistično daritvijo prenavlja „obličje zemlje“. Obhajanje evharistije namreč nima pomena le za Cerkev, temveč tudi za ves človeški rod in vse vesoljstvo. Ko na primerer način opravljajo mašno daritev, duhovniki na najučinkovitejši način služijo temu svetu in ga po Svetem Duhu posvečujejo, da bi bil vedno bolj pripravljen za končno poveljčanje, ko se bo tudi vesoljstvo spremenilo v novo nebo in novo zemljo. Le tako lahko razumemo, zakaj so naši duhovniki v taboriščih, zaporih in ječah skrivoma v nemogočih razmerah maševali in namesto kelihov uporabljali navaden kozarec ali v sili tudi pločevinasto posodo uporabljene konzerve.

„Nedelja je prvi in glavni praznični dan“ (B 106). Prav Sveti Duh je tisti, ki stalno nagiblje Božje ljudstvo, da bi se zbiralo k poslušanju Božje besede in skupaj obhajalo evharistično daritev. Sveti Duh stori, da se pri mašni daritvi globlje povežemo drug z drugim, sosed se poveže s sosedom, mož z ženo, otroci s starši in starši z otroki. In če je bila nekoč maša res družinska, ki so se je udeležili vsi člani družine, je bil zato vzrok tudi v tem, da so vsak dan zmolihi očenaš „v čast Svetemu Duhu“ za njegove darove.

Pri oznanjevanju Božje besede je navzoč in dejaven Sveti Duh. Ob našem pravilnem sodelovanju Sveti Duh stori, da Kristusova beseda postane živa, dejavna in učinkovita. Po delovanju Svetega Duha v srcih poslušalcev Božje besede govori vsakemu posamezniku v njegovem dejanskem položaju in je prav v tem trenutku zanj odrešilna.

Moliti v Svetem Duhu se pravi hkrati sprejeti Božji odgovor na našo molitev. Jezus nas je učil moliti in obljubil, da bo nebeški Oče na naše molitve odgovoril. Včasih je njegov odgovor NE, ker dobro ve, kaj je za nas boljše. Včasih je njegov odgovor POČAKAJ, ker ve, da še ni pravi čas, da bi nam dal to, za kar prosimo. Včasih pa je njegov odgovor jasni in glasni DA.

Molitev navadno sledi branju Svetega pisma. Svetopismo ni napisano po človeški volji, ampak po nagibu Svetega Duha. Sami ne bomo mogli prav razumeti Svetega pisma. V njem so namreč nekatere težko umljive stvari, ki jih nevedni in neutrujeni prevračajo. Zato moramo prositi Svetega Duha, avtorja Svetega pisma, da nam pomaga. Najbolje je, da beremo po odlomkih glede na cerkveno leto.

PAPEŽEVA POSLANICA

ob svetovnem dnevu miru 1. februarja 1998

(2) Nujno potrebna je kultura zakonitosti

5. Kaj pa naj rečemo spričo velikih razlik *znotraj* narodov? Prva oblika nepravčnosti so primeri *skrajne revščine*. Njeno odpravljanje mora biti prvenstvena naloga vseh tako na narodni kot na mednarodni ravni.

Nadalje ne moremo mirno obiti *zla korupcije*, ki pri številnih narodih spodkopava socialni in politični razvoj. Gre za naraščajoč pojav, ki se neopazno zažira v mnoge dele družbe, porogljivo prezira zakon in se ne meni za pravičnost in resnico. Korupciji se je težko upirati, ker se pojavlja v najrazličnejših oblikah; če jo zatro na enem področju, se pojavi na drugem. Že samo za to, da kdo naravnost s prstom pokaže nanjo, je potreben pogum. Da bi jo odpravili, je poleg vztrajne volje nosilcev oblasti potrebna velikodušna podpora vseh državljanov, ki jih krepi močna moralna zavest.

V tem boju nosijo veliko odgovornost ljudje, ki so jim zaupane javne funkcije. Dolžni so si prizadevati za pravično izvajanje zakona in za preglednost (transparentnost) pri vseh dejanjih javne uprave. Država je postavljena v službo državljanov in upravlja z dobrinami ljudstva, zato mora pri tem imeti pred očmi skupni blagor. Dobra vlada zahteva natančen nadzor in dosledno pravilnost pri vseh gospodarskih in denarnih poslih. Nikakor ni mogoče dopuščati, da bi se sredstva, ki so namenjena za javno korist, uporabljala za druge zasebne ali celo kriminalne namene.

Nepoštena poraba javnega denarja udari predvsem revne ljudi; ti prvi občutijo pomanjkanje osnovnih služb in uslug, ki so nepogrešljive za razvoj osebe. Če se korupcija razširi v pravosodje, spet ravno revnejši najbolj čutijo posledice, kot so zamude, neučinkovitost, pomanjkljive strukture in odsotnost ustrezne pravne zaščite. Pogosto so nemočno prepuščeni brezpravju.

Posebno hude oblike nepravčnosti

6. Mir ogrožajo še druge oblike nepravčnosti. Na tem mestu opozarjam na dve. Prva je v dejstvu, da ni

V mislih imamo tudi vsa sodobna duhovna gibanja, ki se navdihujejo prav ob Svetem Duhu in so povezana z župnijo ter so ji v podporo.

Sveti Duh ima tudi moč, da prenovi družbeno stvarnost na Slovenskem. On je vodil slovenskega kristjana skozi 1250 let. Tudi sedaj nas ne bo zapustil. On je Bog upanja in tolažbe. On je Tolažnik in Počnik tudi v najbolj nemogočih okoliščinah. V svoji dolgi zgodovini je bil slovenski narod v hudih preizkušnjah. Reševal in prenavljal ga je Sveti Duh po Cerkvi. Čemu

torej sedaj takšen strah pred Cerkvijo? Cerkev noče vladati, marveč le služiti. Služiti tudi po sredstvih družbenega obveščanja, tudi po verskem pouku v javnih šolah. Ne bomo tožili, da je Slovenija edina država v Srednji Evropi z ateističnim predznakom; da imamo po šestih letih demokracije še zmeraj šolo brez verskega pouka, na zunaj sicer šolo z nazorsko nevtralnostjo, v resnici pa je v njej kakor tudi v javnih občilih dovolj prostora za prikrit ali odkrit napad na Cerkev. Kot verniki in državljani imamo pravico in dolž-

nost dvigniti glas. Predvsem pa se v zaupni molitvi zatekajmo k Svetemu Duhu, da prenovi obličje družbe na Slovenskem. Sveti Duh, Duh ljubezni, naj končno uredi spravo v slovenskem narodu.

V pričakovanju jubileja 2000 in naše sinode nam sije naproti Devica Marija, zvezda vodnica. Ona se je najbolj odprla delovanju Svetega Duha. Z neomajnim zaupanjem na njeno priprošnjo vas, bratje in sestre, blagoslovljamo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Vaši škofje

vsem zagotovljen enak dostop do posojil. Revni so večkrat prisiljeni ostati zunaj normalnih gospodarskih tokov in so potisnjeni v roke brezvestnih trgovcev z denarjem, ki zahtevajo oderuške obresti. Na koncu se njihove že tako zapletene razmere samo še poslabšajo. Zato smo vsi dolžni poskrbeti, da se jim omogoči dostop do posojila v skladu s pravičnostjo in z ugodnimi obrestmi. Ponekod že obstajajo denarne ustanove, ki omogočajo potrebnim ugodna nizka posojila. Te pobude je treba podpreti, kajti samo po tej poti je mogoče posekati korenine sramotnemu zlu - oderuštvu. Tako bodo gospodarska sredstva, ki so potrebna za dostojanstven razvoj družin in skupnosti, postala dostopna vsem.

In kaj naj rečemo spričo vse večjega nasilja nad ženskami ter nad deklicami in dečki? Eden najbolj razširjenih napadov na človekove pravice, ki je postal nesrečno orodje nasilstva, so ugrabitve žensk in zverinski umori mladoletnih oseb. Temu se pridružuje še nasilje, ki ga predstavljajo prisilna prostitucija, otroška pornografija ter izkoriščanje mladoletnikov za delo v naravnost suženjskih razmerah. Da bi se zaustavilo širjenje teh oblik nasilja, so potrebne konkretne pobude, zlasti primerni pravni koraki na narodni in mednarodni ravni. Nujno je tudi zavzeto vzgojno in kulturno delo v prid priznavanja in spoštovanja dostojanstva sleherne osebe, kot sem pogosto zapisal v prejšnjih pošilnicah. V etični in kulturni dediščini celotnega človeštva in vsake osebe v nobenem primeru ne sme manjkati naslednja sestavina: zavest, da so vsi ljudje enaki po dostojanstvu, da zaslužijo enako spoštovanje in so nositelji istih pravic in dolžnosti.

Graditi mir v pravičnosti je naloga vseh in vsakogar

7. Mir za vse se poraja iz pravičnosti vsakega posameznika. Nihče se ne more izmakniti nalogi, ki je tako velikega pomena za človeštvo. Zastavlja se vsakemu moškemu in vsaki ženski glede na lastne pristojnosti in odgovornosti. Predvsem se obračam na vas, *državniki in odgovorni predstavniki narodov*, ki vam je zaupan najvišji nadzor nad pravnim položajem v posameznih deželah. Gre za eno od vaših prvenstvenih nalog, čeprav je nedvomno ni lahko izpolniti. Želim, da bi bila pravna ureditve v državah, ki jim služite, za prebivalce pošteno pravičnosti in spodbuda za neprestano rast civilne zavesti.

Izgradnja miru v pravičnosti nadalje

zahteva prispevek vseh družbenih skupin, vsake na njej lastnem področju in v sodelovanju z drugimi sestavnimi deli skupnosti. Posebej opogumljam vas, *učiteljice in učitelji*, ki se trudite na vseh ravneh izobrazbe in vzgoje novih rodov: vzgajajte jih za moralne in civilne vrednote; oblikujte v njih izostren čut za pravice in dolžnosti vse od šolske skupnosti dalje. Vzgajati za pravičnost in s tem vzgajati za mir - to je ena vaših prvih nalog.

Nenadomestljiva je pri vzgoji domača družina, ki ostaja prednostno okolje za človeško vzgojo novih rodov. Dragi starši, od vašega zgleda je v veliki meri odvisen moralni lik vaših otrok, saj ga prevzemajo od sloga medsebojnih razmerij, za kakršna si prizadevate znotraj in zunaj družinskega jedra. Družina je prva šola življenja in vtisi, ki jih človek prejme v njej, so odločilni za njegov nadaljnji razvoj.

Vam, *mladim* vsega sveta, ki spontano hrepenite po pravičnosti in miru, pa pravim: bodite vedno dosledno usmerjeni k tem idealom, potrpežljivo in vztrajno jim sledite v konkretnih življenjskih razmerah. Uprite se skušnjavam, da bi ubirali nezakonite bližnjice do lažnih prividov uspeha in bogastva. Ljubite to, kar je pravično in resnično, tudi takrat, ko to pomeni žrtve in od vas zahteva, da plavate proti toku. Le tako „se bo iz pravičnosti vsakega posameznika porajal mir za vse“.

Medsebojna delitev kot pot do miru

8. Naglo se približuje jubilej leta 2000 - za vernike čas, ki bo na poseben način posvečen Bogu, Gospodu zgodovine, za vse ljudi pa opomin na radikalno odvisnost stvarstva od Stvarnika. V svetopisemskem izročilu je bilo jubilejno leto tudi čas osvoboditve sužnjev, čas vračanja zemlje zakonitemu lastniku, izbrisa dolgov in iz tega izhajajoče ponovne vzpostavitev oblik enakopravnosti med vsemi člani ljudstva. Jubilej je torej privilegiran čas uredničevanja tiste pravičnosti, ki vodi k miru.

V moči vere v Boga, ki je ljubezen, in v moči deležnosti pri Kristusovem vesoljnem odrešenju, so kristjani poklicani, da ravnajo v skladu s pravičnostjo in živijo z vsemi ljudmi v miru. Kajti „Jezus nam ni dal kakršnega koli miru, ampak nam je dal svoj mir skupaj s svojo pravičnostjo. Ker je On sam mir in pravičnost, more postati tudi naš mir in naša pravičnost“. Te besede sem izrekel pred domala dvajsetimi leti, danes pa na ozadju sedanjih korenitih sprememb dobivajo še oprijemljivejši in polnejši smisel.

Razpoznavno znamenje kristjana mora biti danes bolj kot kdajkoli ljubezen do revnih, šibkih in trpečih. Kdor hoče živeti to zahtevno poslanstvo, mora popolnoma preobrniti one domnevne vrednote, ki človeka navajajo, da išče samo lastno korist: oblast, uživanje in brezvestno bogatenje. Da, Kristusovi učenci so poklicani ravno k temu korenitemu spreobrnjenju. Kdor prizadevno hodi po tej poti, bo resnično doživel „pravičnost, mir in veselje v Svetem Duhu“ (Rim 14,17) in okusil „sad miru in pravičnosti“ (Heb 12,11).

Kristjanom vseh celin ponavljam opomin 2. vatikanskega koncila: „Najprej je treba zadostiti zahtevam pravičnosti, da se ne bo delilo kot dar ljubezni to, kar je dolžnost dati iz pravičnosti.“ V družbi, ki naj bo zares solidarna, imoviti ne dajejo za pomoč ubogim samo od tega, kar imajo odveč. Tudi ni dovolj dajati na voljo samo gmotne dobrine. Potreben je *marveč duh medsebojne delitve*, tako da tisti, ki posvečajo skrb in pozornost potrebam bratov v stiski, to možnost doživljajo kot nekaj častnega. Danes je zaznati tako pri kristjanih kot tudi pri članih drugih verskih in pri mnogih moških in ženskah dobre volje klic k preprostemu slogu življenja, kar je pogoj za to, da bo pravična porazdelitev darov Božjega stvarstva postala resničnost. Kdor živi v bedi, ne more več čakati; *sedaj* potrebuje pomoč in ima pravico, da *takoj* prejme, kar potrebuje.

Delovanje Svetega Duha v svetu

9. S prvo adventno nedeljo smo vstopili v drugo leto neposredne priprave na veliki jubilej leta 2000. To leto je posvečeno Svetemu Duhu. Duh upanja je na delu v tem svetu. Navzoč je v nesebičnem služenju ljudi, ki delajo z odrinjenimi in trpečimi; ljudi, ki sprejemajo priseljence in begunce; ljudi, ki se pogumno upro zavračanju osebe ali cele skupine zaradi narodnostnih, kulturnih ali verskih nagibov. Še zlasti je Sveti Duh navzoč v velikodušnem prizadevanju tistih, ki potrpežljivo in vztrajno delajo za mir in spravo med ljudmi, ki so si bili nekoč nasprotniki in sovražniki. Tudi to so znamenja upanja, ki nas hrabrijajo pri iskanju pravičnosti, ki vodi k miru.

Srce evangeljskega sporočila je Kristus. On je mir in sprava za vse ljudi. Naj njegov obraz razsvetljuje pot človeštva, ki bo kmalu prestopilo prag tretjega tisočletja.

V Vatikanu, 8. decembra 1997.

OBREDI VELIKEGA TEDNA

CVETNA NEDELJA

Cvetna nedelja, ki pomeni začetek velikega tedna, ima izrazito dvojno zgradbo. To nakazuje že vsebina praznika in praznično bogoslužje, saj se na ta dan spominjamo Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem (blagoslov zelenja in procesija) in Gospodovega trpljenja (maša s posebnim poudarkom na branju pasijona, poročila o Jezusovem trpljenju in smrti).

Blagoslov zelenja se nadaljuje s procesijo, med katero pojemo v slavo Kristusu, edinemu pravemu Kralju. Na začetku procesije nosimo križ, ki oznanja, da moremo samo po križu priti v božje kraljestvo. Procesija nas popelje k oltarju, kjer se ponavzočuje Jezusovo trpljenje in njegova smrt.

Cvetna nedelja

ZDENKA SERAJNIK

*Od vseh strani se zgrinjamo,
zelenje nosimo v rokah,
da KRALJA bi pozdravili,
ODREŠENIKA našega.*

*Hosana, Davidov ti sin!
Težko od vseh pričakovan,
da rešil bi nas grehov zla,
v življenje novo nas privel.*

*Pozdravljen, slavljen in češčen!
Beseda, ki nam kaže pot;
resnica, luč vseh narodov,
Očeta si nam razodel.*

*Hosana! Svet! Blagoslovljen!
Zelenja les nam govori,
da tvoj bo zmagal KRIŽA LES:
njegova nas rešuje moč.*

*Hosana, Davidov ti sin,
ti rešil nas boš grehov zla,
Očeta ti nam razodel:
POZDRAVLJEN, SLAVLJEN in ČEŠČEN!*

VELIKI ČETRTEK

Ta dan začnemo najsvetejše tridnevje, v katerem obhajamo višek vsega bogoslužnega leta: Jezusovo trpljenje, smrt in vstajenje.

1. Krizmena maša

Dopoldne je v stolnici krizmena maša. Bogoslužje vodi škof s somaševanjem duhovnikov vse škofije, da se izrazi edinstvo zbora duhovnikov. Po homiliji duhovniki obnovijo svoje duhovniške obljube, ker je ta dan postavitev zakramenta mašniškega posvečenja. Nato škof blagoslovi sveta olja: bolniško olje za maziljenje bolnikov, krstno olje za maziljenje novokrščencev in sveto krizmo, ki se rabi pri krstu, birmi, pri mašniškem posvečenju, pri posvečevanju oltarjev, cerkva... Blagoslovljeno olje želi ponazoriti delovanje Svetega Duha. Ko smo maziljeni z oljem, postajamo kraljevo duhovstvo, posvečeno za službo Bogu in bližnjemu.

2. Večerna maša velikega četrta

Pri tej sveti maši obhajamo in doživljamo, kar je bilo na prvi veliki četrtek, ko je Jezus s svojimi učenci pri zadnji večerji opravil prvo sveto mašno daritev ter posvetil novo zapoved, zapoved ljubezni, ki jo je sprical z besedo in dejanjem, ko je apostolom umil noge.

Naj naša srca nocoj napolnjuje veliko veselje in globoka hvaležnost za te božje darove. Med petjem slave zvonijo zvonovi, ki potem utihnejo do velikonočne vigilije. Po homiliji je lahko umivanje nog. Jezusov zgled ponižnosti in ljubezni naj v nas prebudi potrebo po novih oblikah služenja in ljubezni.

Po maši prenesemo Najsvetejše v primerno kapelo ali stranski oltar, potem pa tam molimo do polnoči. Jezus kliče tudi nam: „Čujte in molite!“ Naj nas ne zadene Jezusov očitek: „Tako, eno uro niste mogli ostati budni z menoj?“

Veliki četrtek

ZDENKA SERAJNIK

*Zberi okrog sebe nas, Gospod,
z najrazličnejših strani sveta:
sveto božje JAGNJE iz neba,
naj s teboj slavimo ta OBED.*

*Ti - izbrana si, enkratna JED,
vsa ljubezen našega srca,
luč, resnica našega duha -
po Najvišjem izročeni OBRED.*

*Daj nam svoje bolečine dar,
živo čutimo naj jo s teboj -
ti premagaš in ozdraviš bol,
ki v življenje jo zaseka - greh.*

*Ti si ČAŠA, čista kot zlato,
tvoj napoj oživilja bedno stvar,
neprestano si dejavna moč:
kakor hoče OČE, izvršiš. - Amen.*

VELIKI PETEK

Današnje slovesno liturgično opravilo obhaja Jezusovo trpljenje in smrt na križu. Ne obhajamo Jezusovega pogreba, temveč njegovo zveličavno trpljenje, ki prinaša zmago nad smrtjo.

Liturgično opravilo je razdeljeno na 4. dele: V 1. delu je bogoslužje božje besede (branje beril in branje ali petje pasijona), v 2. delu posebne prošnje za različne potrebe Cerkve in vsega sveta, v 3. delu čiščenje svetega križa in v 4. delu sveto obhajilo.

Najbolj pomenljiv obred današnjega svetega opravila je čiščenje križa. Do Jezusove smrti je bil smisel trpljenja zakrit našim očem. Jezusova predanost Očetu in ljubezen do nas, ki doseže svoj višek v daritvi na križu, odkriva skrivnost trpljenja. Vabi nas, da se vedno znova ozremo na križ, ki daje smisel našemu življenju, trpljenju in smrti.

Veliki petek

ZDENKA SERAJNIK

*Dopolnil si, človekov Sin -
ne mogel dati bi ničesar več:
še mrtvega te je prebodel meč,
telo je tvoje - ena sama rana.*

*Izbrisan je prastari dolg,
za krivdo vseh ljudi si zadostil,
gnusobo nezvestobe si izmil:
obtožnica za nas je - umolknila.*

*Tvoj prestol - trdi križa les,
dviguje se visoko do nebes,
zaprl sovražna vrata je pekla
in k tebi in k Očetu nas dviguje.*

*Za večnost vso postal si - KRALJ,
nihče ne more vzeti ti časti -
ljubezen končno zmago zdaj slavi,
hvaležno moli - celo te vesolje! - Amen.*

VELIKA SOBOTA

Danes se Cerkev mudi pri Jezusovem grobu in premišljuje njegovo trpljenje in smrt. Oltar je zakrit, maše ni. Ta dan lahko delimo obhajilo samo kot sveto popotnico. Ob primernem času je blagoslov velikonočnih jedil.

Blagoslov jedil

Blagoslov velikonočnih jedil je lep slovenski običaj. Brez njega si skoraj ne moremo predstavljati velikonočnih praznikov. Običaj je gotovo izraz vere naših prednikov, ki so z blagoslovom jedil ho-

teli priklicati božji blagoslov v svoje domove. Blagoslov velikonočnih jedil naj v nas zbudi smisel in hvaležnost za milost, ki izhajajo iz velike noči, in nas opozarja na božjo bližino prav v teh dneh. Blagoslovljena jedila imajo tudi svoj posebni pomen: vsa se nanašajo na Kristusa in ponazarjajo njegovo trpljenje, smrt in vstajenje.

Pirhi pomenijo več stvari. Najprej Jezusov grob. Kakor piščanec sam skljuje lupino in pride iz nje brez tuje pomoči, tako je tudi Jezus sam s svojo močjo prišel iz zaprtega groba. Rdeči pirhi pomenijo kaplje Jezusove krvi, ki so polzele iz njegovega čela že v vrtu Getsemani, posebno pa na Kalvariji.

Velikonočno jagnje, vstalega Jezusa, pomeni meso. Navadno je to šunka. Ob uživanju blagoslovljenega mesa naj bi se kristjani spominjali Kristusovega

telesa, ki je bilo darovano na križu na naše odrešenje.

Kolač spominja na trnovo krono, ki so jo vojaki po bičanju dali Jezusu na glavo.

Hren pomeni žeblje, s katerimi so mu pribili roke in noge na križ.

Velikonočna vigilija

Vigilija (bedenje) pomeni veselo pričakovanje Kristusove vrnitve v molitvi in petju. To je noč vseh noči, pričakovanje jutra, ko je Jezus zdrobil verige smrti in vstal kot zmagovalec. Bogoslužje velikonočne vigilije vsebuje štiri dele: slavlje luči, besedno, krstno in evharistično bogoslužje.

V prvem delu ob ognju in velikonočni sveči razmišljamo o tisti pravi luči, ki je Kristus.

Slavlje luči nas uvede v prvi temeljni del vigilije: v besedno bogoslužje, ki nam

UBILI SO NEDOLŽNEGA

MIRA DOBRAVEC

Očeta ni bilo domov, čeprav bi že moral priti. Čakali smo še nekaj časa, potem pa je mati postavila hrano na mizo in smo jedli brez njega. Mati je ves čas prisluškovala, ali že prihaja, pozneje pa je hodila na prag in zaskrbljeno gledala po ulici. Bil je dan pripravljanja in sobota se je že začevala. Njega pa ni bilo. Slišali smo, da je v mestu veliko vznemirjenje, ker so prijeli nekega Jezusa iz Nazareta in mu sodili. Baje je hujskal ljudstvo, se imenoval judovskega kralja in božjega sina. Ne Ruf ne jaz ga nisva nikdar videla, čeprav je hodil iz kraja v kraj in baje je šla povsod velika množica ljudi za njim. Govorili so tudi, da ozdravlja slepe in gluhe ter da more nahraniti velike množice z nekaj hlepci kruha. Vprašala sva očeta, kaj misli o vsem tem, a je odvrnil, da veliki duhovniki in pismouki ne marajo tega učenika, ki govori včasih nerazumljive stvari. Tako nisva šla nikoli poslušat njegovih govorov, čeprav so nekateri najini prijatelji hodili za njim in ga ljubili.

Večerilo se je že, ko se je oče vrnil.

v zgoščeni pripovedi prikazuje zgodovino odrešenja. Berila niso samo zgodovina, tudi ne samo zgledi, prav tako ne samo pouk, temveč so zgodovina, ki se je enkrat začela in se sedaj nadaljuje in uresničuje. Tudi mi smo včlanjeni vanjo. Oznanjevanje in premišljevanje božje besede je središče vsakega krščanskega bedenja. Po berilu iz pisma apostola Pavla vsi vstanemo in duhovnik prvokrat zapoje alelujo, ki je utihnila na začetku postnega časa. Trikrat jo zapoje, vselej više, vselej mogočnejše. V tej kratki besedi - aleluja - je povzeto vse odrešensko veselje velikonočne vigilijske in vsa njena vsebina.

Po slovesnem evangelskem oznanilu Kristusovega vstajenja je krstno bogoslužje z blagoslovitvijo krstne vode in gosluda s krstom nekaterih. To nam nazorno pokaže, da deluje krst v moči Kristusove smrti in vstajenja. Obhajati veliko noč pomeni preiti s Kristusom iz smrti v življenje. Vse navzoče občestvo s prižganimi svečami v rokah obnovi krstno veroizpoved in krstne obljube.

Evharistično slavlje v čast vstalemu Kristusu naj bo na to sveto noč naša zahvala Očetu, ki nam je dal Sina, križanega in od mrtvih vstalega.

Aleluja!

„Kje si pa bil, Simon?“ je mati olajšano vzkliknila, potem pa umolknila, ko je zagledala očetove oči, obraz, roke in obleko.

Obleko je imel vso raztrgano, krvavo in popljuvano, roke umazane in polne odrgnin, obraz pepelnato siv in ves tuj, oči pa so mu strmele nekam mimo nas in njegova misel je blodila kdove kod.

„Oče!“ je vzkliknil Ruf, „kaj se je zgodilo?“

„Ubili so nedolžnega,“ je odsotno rekel oče, sedel k mizi in zakopal obraz v dlani.

„Kdo... kje si vendar hodil, zdavnaj bi se že moral vrniti s polja!“ je zaklicala mati.

„Koga so ubili? Kje?“ sem vprašal vznemirjeno. Ruf pa je prijel očetove roke, jih potegnil z njegovega obraza in si ogledoval odrgnine.

„Kaj si delal, oče, da imaš take roke in krvavo obleko?“ je mehko vprašal.

„Nesel sem križ namesto njega,“ mu je tiho odgovoril.

„Nesel križ? Namesto koga? Kam si nesel...“ je prestrašeno zavpila mama.

„Na Golgoto, tja nesejo vse križe, ne? Tja sem ga nesel, namesto nedolžnega, ki je kmalu omagal, saj je bil pretepen, ranjen in utrujen,“ je s tujim glasom govoril oče.

„Aleksander, prinesi vodo,“ je ukazala mama in potem je nežno umivala očetove dlani, da je z odrgnin sprala prah in kri in pesek.

„Nedolžni ne nosijo križev na Golgoto, samo hudodelce križajo,“ sem začudeno rekel.

„Ja, tudi jaz bi včeraj rekel tako. Ta pa

Velika sobota

ZDENKA SERAJNIK

Vse naokrog globok je molk, temà - občestvo nepregledno pričakuje, da zaiskri se LUČ, ki oživiljuje in ki močnejša je od vsega zla.

Kdaj naša noč trpljenja se konča? Prerokov glas nam to napoveduje, srce doživlja in trdnó veruje: kaj ni na nebu prva zarja vžšla?

Kako zaman bilà bi naša vera, pričakovanj bi ne izpolnil Bog, kako prepustil zemljo bi - temà?!

Iz skale ukreše SVIT se, zaiskri. Usmilil Bog se svojih je otrok.

NEUSAHNI VRELEC MILOSTI IZVIRA!

je bil nedolžen, ali pa ni nedolžnega človeka na svetu,“ je utrujeno rekel oče in se spet zastrmel v svoje dlani.

„Povej nam, kaj si doživel, kje si bil in kaj vse se je zgodilo,“ je skoraj ukazala mama, ko je slačila očetovo suknjo in jo vso raztrgano in umazano vrgla v vodo.

„Vsem je odpustil, meni pa je položil roko na ramo in me pogledal, ko sem na koncu odvrget križ pred njegove noge. Pogledal me je, da tega ne bom mogel nikoli pozabiti,“ je rekel in spet umolknil.

„No, povej vse po vrsti, kako si se sploh znašel tam, saj si bil vendar na polju!“ je vzkliknila mama.

„Vračal sem se domov, ko mi je naproti prišel spreved: trije hudodelci so nosili križe, ob njih rimski vojaki in stotnik. Vendar je bilo tokrat ob poti in v sprevedu veliko ljudi in tudi vi veste, da to ni običajno. Ljudje se ponavadi taki zadnji poti obsojencev izognejo, tokrat pa so spodobni ljudje hodili z njimi in ženske so jokale. Temu sem se čudil, zato sem se ustavil in počakal, da vidim obsojence. Eden izmed njih me je presenetil: prav nič ni bil podobno drugim dvema, pa tudi kričal ali klet ni, samo tiho je nesel svoj križ. In okoli njega so bile vse tiste ženske, ki so jokale, za druga dva pa se ni nihče zmenil. Ko so prišli do mene, je padel. Neka ženska je stopila k njemu in mu obrisala okrvavljeni in prepoteni obraz, vendar so jo vojaki takoj odrinili. Silili so nemočnega na tleh, naj se dvigne, vendar je ležal in križ ga je pritiskal k tlom. Prav ko sem hotel že zaklicati, da ta pač ne more več nositi križa, saj še glavo komaj lahko dvigne, so me vojaki potegnili iz množice in mi ukazali: Nesi križ! Hotel sem se že upreti, saj sem svoboden človek in nisem ničesar zagrešil, da bi moral nositi znamenje hudodelcev, potem pa se je v meni zganilo usmiljenje do človeka na tleh in dvignil sem njegov križ...“

Oče je spet utihnil, jaz pa sem premišljeval, kako težak je moral biti tisti križ, da je našega očeta, velikega in močnega, tako uničil.

Vsi smo molčali, nobeden ni vprašal, kaj je bilo potem, vendar je oče začel sam:

„Nesel sem križ, oni pa se je opotekal ob meni. Šele zdaj sem opazil, da ima na glavi trnjev venec in kar vrglo me je. Videl sem že mnogo lovorjevih vencev na glavah zmagovalcev, le kaj pa naj bi pomenil venec iz trnja? Kot da je vse skupaj burka, le da je bilo v resnici krvavo resno. Trnje je ranilo visoko čelo, da so kaplje krvi polzele

po bledem obrazu. Vendar je bil obraz miren, pogled je ta čudni človek upiral nekaj v neznano, kot da je vse, kar se dogaja, že vedel in ga ne more presenetiti nobena psovka, noben udarec, noben posmeh. Kajti nekateri ob cesti so se mu posmechovali in ga žalili. On pa se ni zmenil zanje. Le k ženam, ki so jokale ob cesti, se je obrnil in jih nagovoril.

Ko smo prišli na Golgo, sem odvrgel križ in hotel čim prej oditi. Vedel sem, da me čakate, pa tudi strašljivo in grozljivo je bilo stati tam in si misliti, kaj se mora zdaj še zgoditi. Prav ko sem se osvobodil težkega križa in se dvignil, pa me je pogledal”.

Oče je spet umolknil. Tema nas je počasi ovijala, dokler ni Ruf stopil po svetilko in jo prižgal.

„Najbrž je bil res božji sin,” je oče potihom rekel v molk in čutil sem, kako se je mati zgrozila. Kaj govori oče!? Saj so onega vendar križali, ker je trdil, da je božji sin, oče pa kot da ne se zaveda nevarnosti takih bogokletstev!

„Preden je umrl, je klical Boga, še prej pa odpustil svojim mučiteljem in Boga prosil, naj jim tudi on odpusti, češ da ne vedo, kaj delajo. Ne, ta res ni bil navaden človek.”

Oče je umolknil, čez čas pa se je spet oglasil, kot da mora povedati vse, kar je doživel tega dne:

„Tudi tiste ženske ne razumem, rekli so, da je njegova mati, vendar je stala tam brez besed, samo roke je vila in tiho jokala. Brez vpitja, obtožb ali obupa. Ko je bil mrtev, je stekla pod križ in njen blede obraz je moral presuniti tudi vojake, da so spustili križanega s križa in ji ga položili v naročje. In pestovala je veliko razbito mrtvo telo, kot da je otročiček, in samo tiho jokala. Res čudna ženska!”

„Pa potem?” je pretresena vprašala mati: na obrazu sem ji videl, kaj vse bi ona rekla mučiteljem, če bi mene ali Rufa kdo prizadel ali celo ubil, ona že ne bi samo tiho jokala!

„Potem sem zbežal, nisem mogel več gledati tiste ženske in njenih prijateljev, kako so objokovali umrlega, pa tudi pozno je že bilo.”

„Je to vse? Kaj se je zgodilo s truplom? Saj se vendar začenja sobota!”

„Pred mano sta hodila dva moža, eden je pripovedoval, da ga bodo položili v Jože fov grob, drugi pa je samo jokal in tarnal, kako je mislil, da bo ta rešil izraelsko ljudstvo. Vendar ga je prvi tolažil in prepričeval, da jim je vendar obljubil, da bo vstal.”

„Kaj bo? Kako vstal?” sem vznemirjeno zaklical, kajti to je bilo res že preveč. Vedeti, da so nekoga ubili zato, ker je trdil, da je judovski kralj ali božji sin, je eno, če pa je človek trdil, da bo premagal smrt, je to nekaj drugega in res nezaslišano.

„Tisti človek, ki je tako govoril, je to tudi res verjel. Tretji dan da naj bi vstal...” sem slišal očetov tihi glas.

„Oče, to vendar ni mogoče! Tega ne more nihče...” sem razburjeno ugovarjal.

„Ne morete si misliti, kako me je pogledal... Tako ne gleda navaden človek. Bilo je, kot da me pozna, kot da ve za vse moje življenje in vse moje misli... In silna ljubezen je bila v tistem pogledu, ljubezen, za kakršno ni

besed... Nikoli ga ne bom pozabil, tega človeka,” je ponavljal oče vedno isto misel.

„Zato še ne moreš verjeti, da bo vstal od mrtvih,” sem zaklical.

„Pravijo, da je nekega svojega prijatelja obudil, ko je bil že dalj časa mrtev; rekel mu je samo: Rečem ti, vstani! In človek je vstal živ. Prav tako neka deklica...” je z enoličnim, tihim glasom govoril oče.

„Oče, tega res ne moreš verjeti!”

„Ne, prav imaš, res ni verjetno. Kakšna škoda, da ni! Takega človeka ne bo nikoli več, to čutim in me je groza, da je moral umreti. Svet je drugačen, ker je on mrtev, čeprav se tega nihče ne zaveda...”

„Oče!”

„In bil je tu, jaz pa ga nisem šel poslušat. Niti enkrat! Še vaju sem prepričal, da ni vredno hoditi,” je nadaljeval, kot da ni slišal Rufovega klica.

„Bil je tu in nismo ga poznali,” je z obžalovanjem rekel oče, potem pa smo vsi

umolkčili. Tišina nas je ovijala in premišljeval sem o vsem, kar sem kdaj slišal o tem Jezusu, predvsem pa njegovem vplivu na ljudi in o spremembi, ki se je zgodila v očetu, ko ga je srečal.

Mati je prala očetovo suknjo, drugi pa smo sedeli, zatopljeni vsak v svoje misli.

„Jaz sem ga poznal,” je razbil tišino Rufov glas, ves raskav, tuj in obotavljajoč. Obrnili smo se proti njemu, začudeni, da nečesa o njem nismo vedeli, in osupli, da je ves večer, ko je oče govoril o dogodkih teden dni, molčal.

„Ruf!” je vzkliknil oče.

„Nekega dne sem šel z Jakobom, da bi ga videl,” je nadaljeval Ruf.

„Pa saj...” je začela mati.

„Vedel sem, da se vi s tem ne bi strinjali, zato sem odšel skrivaj. Moral sem ga videti, moral sem slišati, kaj govori, biti morda zraven, ko bi koga ozdravil, zato sem šel,” je hitel Ruf.

SPREMINJATI SMRT V ŽIVLJENJE

FRANC RODE

Pred kakimi dvajsetimi leti se je ljubljanska mestna uprava odločila, da bo namesto starih žal zgradila nov pogrebni kompleks. Med drugimi razlogi, ki so narekovali takšno odločitev, so bili bržkone tudi nagibi ideološke narave. Plečnikove Žale so jo namreč motile zaradi svojega očitnega krščanskega navdiha, saj so Vstali Kristus in Vnebovzeta na pročelju ter mrliške vežice z imeni svetnikov preveč poudarjeno izražali krščansko vero v vstajenje in večno življenje.

Z novimi Žalami so imeli pobudniki prosojen namen: odvzeti smrti in pogrebnim obredom njihov krščanski značaj, skratka, sekularizirati smrt in izbrisati iz zavesti ljudi misel na posmrtno življenje in na srečanje z Bogom.

Ko sem se pred leti sprehajal po ozkih asfaltiranih poteh tega novega kompleksa, je moja pozornost pritegnil nizek, okrogel kamen sivozelenkaste barve. Drugega spomenika nisem opazil v tisti sivini, kajti čudoviti križ s prtičem tedaj še ni stal. Iz kamnite gmote je vrel slaboten curek vode, in ta se je po krogih, zarezanih v kamen, počasi pomikala proti robu, polzela po steni navzdol in se zgubljala v prazno, v nič.

Vendar ta ideološka upodobitev neizbežnosti smrti in spokojno sprejemanje izničenja človeka ne more zadovoljiti. Kajti smrt je problem. Človek

sicer lahko beži pred smrtjo, si pred njo zakriva oči in skuša nanjo pozabiti. Toda vprašanje smrti ostane. In to vprašanje, ki nam ga zastavlja smrt kot naša absolutna gotovost, je za nas bistveno. Če namreč smrt nima smisla, potem ga tudi življenje nima. In življenje, ki nima smisla, ne more dati smisla smrti.

Kakorkoli. Naj si zastiramo pogled pred smrtjo ali ji odrekamo pomen, smrt ostane pred nami kot „gotova usoda“. Je kakšno zdravilo proti njej? Francoski pisatelj André Malraux je zapisal: „Samo krščanstvo je bilo sposobno dati obliko človekovi smrti. Vsi drugi so odpovedali.“

Krščanski odgovor na vprašanje smrti je smrt Boga v Jezusu Kristusu. Če Bog ne bi bil umrl, nobena njegova beseda ne bi imela teže pred človekovo smrtjo. Če

bi se bil zadovoljil samo s kakšno besedo o smrti, bi mu človek vedno lahko postavil nasproti smrt samo. Toda Bog se je podal v kraljestvo smrti in ga je zrušil. „To je noč, v kateri je Kristus zdobil verige smrti in kot zmagovalec vstal od mrtvih,“ poje velikonočna hvalnica. Vstali Kristus pa nam zagotavlja: „Ne bojte se! Jaz sem Prvi in Zadnji in Živi. Bil sem mrtev, a glej, živim na veke vekov in imam ključ smrti in podzemlja“ (Raz 1,17-18).

Tu smo pri jedru krščanskega sporočila. Če Kristus ne bi bil umrl in vstal, ne bi mogli verjeti v njegovo besedo, „naša vera bi bila prazna“ (1 Kor 15, 14). Če kristjan ne bi imel absolutnega odgovora na vprašanje smrti, ki ga daje Kristusovo vstajenje, mu vse druge njegove besede ne bi pomenile veliko. Ker pa Kristus spreminja smrt v življenje, ima njegova beseda bistven pomen za vsakega človeka. Samo njegove besede so „besede večnega življenja“ (Jn 6, 69).

Kdor veruje v Kristusovo zmago nad smrtjo, se njegovo življenje spremeni v jedru, ker se je spremenila njegova smrt. Obup in groza pred smrtjo in nesmisel življenja so minili. Človek lahko živi in umrje. Oboje je dobilo svoj smisel v mrtvem in od mrtvih vstalem Kristusu.

V tej veri Vam voščim lepe, vesele in milostne velikonočne praznike. Svetloba vstalega Kristusa naj prežene vse temine duha in srca.

„Čeprav so se danes zgodile grozotne stvari, oče, sem srečen, da si smel biti zraven in mu pomagati. Glej, tebe je že spremenil, ko te je le enkrat pogledal s svojimi milimi očmi. Ne moreš si misliti, kako se je človek počutil šele, če ga je slišal govoriti! Prav imaš, oče, Jezus ni bil navaden človek in resnično upam, da se bodo njegove napovedi uresničile.“

Mati je pretreseno poslušala svojega ljubljence in vzkliknila:

„Toda verjeti temu Jezusu je vendar nevarno! Če bi se ti kaj zgodilo...“

„Spomni se na žensko, ki jo je oče videl pod križem! Tudi ona je trepetala za svojega otroka, pa ga ni odvrčala od njegove poti,“ se je Ruf oklenil materinih rok.

„Kakšne poti, kam misliš iti?“ sem

preplašeno vprašal mlajšega brata, ki ga sploh nisem več prepoznal.

„Nikamor še ne grem, počakati moramo tu, dokler ne pride čas,“ je počasi rekel Ruf.

„Kdo 'mi'? Kdo mora počakati? Kaj bo prišlo?“ je do konca vznemirjen vprašal oče.

„Oh, oče, veliko nas je, ki smo spoznali Jezusa. Učenik mu pravimo, in čeprav jih je izbral samo dvanaest izmed nas, dvanaest, da so bili vedno z njim, se tudi drugi štejejo za njegove učence. Mati, nikar ne glej tako prestrašeno! Lep je nauk, ki ga je učil, vse ti bom povedal. Zdaj pa te prosim, pojdi z mano! Jezusova mati je gotovo strta od bolečine. Pridi, gremo k njej! Ti ji boš znala reči kakšno besedo, ki bo vsaj malo ublaži-

la njeno žalost. Oče, pojdi z mano! Gotovo ji bo v veselje in tolažbo, če ji boš povedal, kaj si doživel, ko si njenemu sinu pomagal nositi križ. In ti, Aleksander, pridi! Poslušal boš Jezusove učence, morda pa potrebujejo tudi najino pomoč in se bomo pogovarjali kdaj drugič; pridi, pomagajva jim...“

Tako je govoril moj mlajši brat, ki je do tistega večera toliko reči skrival pred menoj! Pogledal sem mu globoko v oči in spoznal, da se je spremenil; lagodna mladost razvajenega mladeniča je izginila, v očeh so sijali silni ognji, ki se jim ni bilo mogoče izogniti...

Še sam ne vem, zakaj, vendar smo ga vsi poslušali in se skozi temno in tiho mesto odpravili v hišo, kjer smo našli Mirjam in nekaj Jezusovih učencev...

SIN ČLOVEKOV

ALOJZ REBULA

Speščine takšnih ali drugačnih domnevanj, kakšen neki naj bi bil Človek-Bog, pristopimo zdaj k zgodovinskemu dokumentu, ki je Kristus njegov protagonist, se pravi k evangeliju.

Zavrtime film Mateja, Marka, Luke in Janeza. Pravzaprav pojdimoskozenj s kamero. Ignorirajmo, kar ni on, Protagonist. Lovimo s kamero samo njega. Napasimo si oči na njem. Skušajmo ga pretehtati. Skušajmo ga dešifrirati.

Najprej: kakšna je bila zunanost tega človeka? V kakšen obris se je zarisovala njegova postava? Kakšna je bila njegova fiziognomija? Kako je imel oblikovane roke? V kakšen ritem se mu je prožil korak?

Njegova telesna podoba nam ostaja nedosegljiva. Naša vizualna sla ostane nepotešena.

Nekateri eksegeti ne izključujejo mogočnosti, da je bil Kristus nepostaven. Glede na neko starozavezno prerokbo je bila izrečena celó domneva, da je bil grd. Ta mogočnost nas ne bi smela škandalizirati. Če je že ta Človek tako izzivalno podrl naše mesijanske domneve, bi bil lahko prav tako podrl tudi naše lepote predstave. Zraven bi bil s tem privzel nase še eno solidarnost s človeškimi otroki; z vsemi tistimi namreč, ki jim je bil dan v delež zagrenjenosti takšen ali drugačen telesni nedostatek.

Vendar se večina eksegetov nagiba k domnevi, da je bila Kristusova zunanost normalna, celó postavna. Vsekakor ni ver-

Velika noč

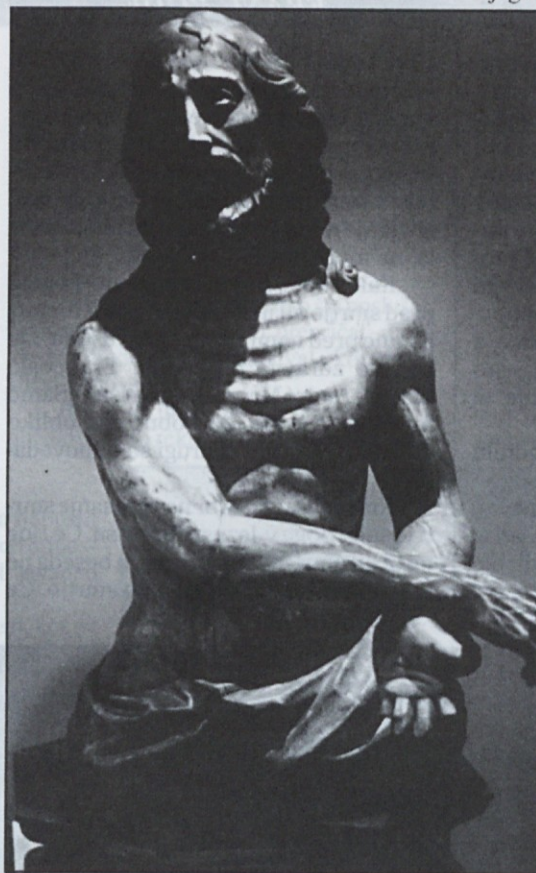
ZDENKA SERAJNIK

*Kako bi zadržala smrt - ŽIVLJENJE, kako bi ŽIVEGA zadržal grob?!
Okoli ozira v prazno se, v temò - zapelo v duši - božje je VSTAJENJE.*

Kar zgoraj je, to išče hrepenenje: kako zanaša naj se na zemljo, saj nas za sabo, k sebi, vabi - BOG, po njem smo doživeli - prerojenje.

Odveč iskanje je, povpraševanje: Odrešenik naj dela! bi, trpel - zaman, le človek nebogljen je, brez moči.

Ko Večnega presežnost doživi, zasije v duši nam - neskončni dan, prelje v trdno vero se spoznanje!

jetno, da bi si bili njegovi nasprotniki v svojem strupenem polemiziranju pustili ubežati mogočnost, ki bi jim jo nudila njegova telesna manjvrednost, kaj šele deformnost. Zabrusiciti v obraz „grbavec“ bi bila na primer učinkovitejša žaljivka, kakor reči na primer „tesarjev sin“, „pijanec“ ali spet „obsedenec“, kakor so mu dejansko rekli. Evangelisti se ne bi bili pomišljali pred takšno veristično natančnostjo. Očem takem pa v evangeliju ni sledu.

Tudi farizejska zlobnost si ne more privoščiti njegove zunanosti.

Naj bo tako ali drugače, njegova telesna podoba nam uhaja. A kljub temu si ob branju evangelija ne moremo kaj, da nas ne bi prevzel vtis silovitosti, suverenosti, spokojnosti, ki veje iz njegovega nastopa. Zato lahko dovolj utemeljeno sklepamo na mogočnost njegovega pogleda, na zanos njegove kretnje, na dostojanstvo njegovega koraka.

Temeljni vtis, ki nas obide ob tem liku, je namreč vtis nekakšne rezke moškosti. Tu nimamo kaj opraviti s kakšno učenjaško abstraktnostjo ali modrijansko maziljenostjo. Prav tako smo daleč od sladkobnosti,

ki je značilna za določeno krščansko sakralno portretistiko. Evangeljski Kristus nikakor ni sladek pojav. Sentimentalnost mu je tuja, tudi kadar objema otroke. Iz njegove osebe diha presunljiv realizem.

Sekvenca njegovih nastopov se riše v oster relief besed in kretenj. To je polnokrven moški, mnogo polnokrvnejši od Konfucija ali Sokrata. To je človek, ki v slednjem hipu ve, kaj hoče. Evangelij ga ne ujame niti enkrat v zadregarskem precepu. To je volja, za katero ni nikoli pomisleka. Kristus je absolutna gotovost.

Ali se ta njegova popolna bivanjska usidranost morda ne krije s potezo, ki je značilna za fanatika in v še bolj povdarjeni obliki za shizofrenika?

Pri Kristusu je presenetljivo, kako se ta absolutna gotovost druží s prav tako absolutnim smislom za stvarnost. Kristus ne pozna zadrege, a prav tako ne pozna razočaranja. Razočaranja pa ni zmožen zato, ker ni zmožen iluzije.

Človek mu ni v celoti „dobro bitje“: tu smo na antipodu tiste romantike, ki jo razglašala na primer Rousseau. Rod, ki mu govori, imenuje prešušten rod. O svoji usodi si ne dela najmanjše iluzije: večkrat potre učence z napovedjo, da ga čakata trpljenje in smrt. Isti učencem, ki kar ne

morejo ven iz privida totranske uspešnosti, prav tako napove, da jih čaka preganjanje.

Prav tako malo se predaja iluziji v zvezi s prihodnostjo Cerkve, ki jo ustanavlja, in s prihodnostjo sveta. Nedvoumno pove, da poleg njega stopa še neki drug sejaletc po njivi časa, satan. Prav tako jasno da razumeti, da ta njiva ne bo nikoli zavalovila v čisto poplavo samih žitnih klasov: z žitom se bo prerivala ljuljka prav do konca dni. In na skalo, na katero bo postavil svojo Cerkev, bodo onkraj prepač gledala vrata in jo naskakovala.

Glede uspeha svojega nauka si dela tako malo utvar, da učencem jasno pove, da je za svet objektivno nesprejemljiv. Prav tako si ne dela utvar o prodornosti evangelija: to bo počasen razvoj iz nič, kakor ga simbolizira rast gorčice. Svojim učencem ne obljubi na družbeni ravni ničesar. Zaradi njegovega imena bodo želi sovraštvo. Svoje učence pošilja v svet kakor jagnjeta med volkove.

Za svojo domovino predvideva katastrofo: od arhitektonskega čudeža na sionskem griču ne bo ostal kamen na kamnu. Svet mu gre v lakoto, kuge, potrese, ko-

likor mu ne gre v katastrofo kozmične razsežnosti. In ko se na koncu zgodovine vrne kot sodnik, bo vera vanj klila samo še v peščici zvestih.

To vsekakor ni iluzionistična govoriča. To ni kakšna mitološka zanosnost. Prej je to dokaj porazen način gledanja na človeka in na zgodovino. To je kar grozljiv realizem, ki izključuje vsakršno tostransko romantiko.

Ob vsem tem se človek samó čudi, kako je tako imenovana eshatološka šola, ki je hotela narediti iz Kristusa nekakšnega sanjača jehovskega tipa, sploh mogla nastati.

Prav tako malo iluzionizma lahko zasledimo v njegovem ravnanju. Kristus nikakor ni revolucionar v pomenu, ki nam je običajen. Ničesar ni prišel obrnit, ampak samó dopolnit. Do rimske okupacije je več ali manj ravnodušen. Prav tako je videti ravnodušen do suženjskega reda svojega časa.

V njegovem obnašanju ni sledu o kakšnem nastopaštvu. Učencem pove šele po kakšnem letu, za koga se ima, čeprav ima za sabo vrsto čudežev. Ko ga množica hoče proglasiti za kralja, se ji umakne. Ozdravljenim veleval, naj čudeža ne razglašajo. Ko se spremeni na gori, mora ostati to za trojico udeležencev skrivnost. Pred Herodom Antipo, svojim vladarjem, molči kot grob, čeprav oni gori od želje, da

bi ta čudodelniška žival napasla njegovo slo po senzaciji.

Tudi izzivalnosti ni v njem. Kadar mu grozi nevarnost, se tiho umakne. Ko zve za pošastni umor Janeza Krstnika, ki ga le ima za „največjega izmed rojenih iz žene“, je vsa njegova reakcija v tem, da sede v čoln iskat samote. Veliki svečenik Kajfa mora vsak njegov odgovor tako rekoč izsiliti. Pilat, Rimljan, pa se ne more načuditi, da Kristusu na slovesni tribuni Litostrata ni do besed.

To pač ni slog, kakršnega predpostavljamo pri človeku, ki hoče s svojo idejo prodreti. To vsekakor ni človek, ki bi mogel obžalovati, da se ni rodil v času radia, tiska in televizije. Moderna družbena občila bi imela s takim človekom kaj malo profita. Kristus, to je čista antireklama.

Njegova govoriča ni bruhanje fanatika, ki razpreda svoj stekleni sistem iz lastnih možgan, gluha za življenjsko pojavnost okrog sebe. To je govoriča velikega

opazovalca, ki mu življenje ni prikrito ničesar. V kaj vse se je zagledal! V roke, ki spuščajo darove v tempeljsko zakladnico. V žensko, ki mesi kruh ali onegavi z metlo. V otroke, ki se igrajo na trgu. V čemerni obraz farizejskega veljaka, ki se posti, v kretnje sejalec in ribiča. V cesarski obraz na rimskem novcu. V molitvene jermene pismoukov. V brstenje smokve. V lilijo na polju.

Njegova govoriča je en sam film podob iz življenja.

V svoje prilike toči najbolj živo življenjsko snov. V njih se gibljejo davčni izterjevalci in jerihonski razbojniki, oskrbniki in sodniki, pastirji in svatje, device in vdove. V te prilike je umeseno olje in vino, kruh in sol, jajca in ribe. V njih žvenketajo tedanje valute, sekli, mine, drahme, talenti. V njih rastejo smokve in trta, murva in oljka, gorčica in rožiči, robidovje in osat. Celó povrtnine skromno pošumevajo v njih: poper in meta in rutica in kumina. Skoznje stopajo vol, osel, kamela, ovca, svinja, slon, volk, lisica. Kača sika v njih, petelin poje, koklja si jemlje piščeta pod peruti, molj grizlja tkanino, škorpion razpira klešče. In ptice se spreletajo tam, vrabci in golobje in jastrebi. To ni suha šklopotajoča govoriča ideološkega besnjaka. To je beseda, ki si streže iz kipeče kupe življenja samega.

Drugič dalje

Iz zakladnice Slovenskega katoliškega shoda

- Češčenju Device Marije bomo dajali velik poudarek. Dnevno se ji bomo priporočali, verno bomo praznovali njene praznike, radi bomo romali k Marijinim svetiščem. Med molitvami bomo posebej cenili rožni venec in molitev angelovega češčenja. V naših družinah naj bo poleg znamenja svetega križa na častnem mestu podoba Marije Pomagaj. Pred to podobo bomo vsako leto obnavljali svoje posvečenje. (Sklep A/9)
- Katoliški laiki naj se zaradi svetega krsta in svete birme ter vsega včlenjenja v Jezusa Kristusa vedno bolj zavedajo svoje poklicanosti in svojega poslanstva v Cerkvi in v svetu. Radi naj sodelujejo v verskih in katoliških organizacijah ter v dušnopastirskih svetih, ki se naj poživijo v vseh naših okrajih. (Sklep A/12)

Tvoj in moj Jezus živi!

VLADIMIR KOS

*Srcé od veselja z zvonovi se širi:
spomin mu Velike noči zapajo.
Trepét se v goráh in na mórju umiri:
spet živo je Jezusa mrtvo Telo!*

*O, koliko ran Mu biló je zadanih,
o, koliko trnev za v krono glavé!
Žebli so Mu trgali mišice v dlani,
in s težo telesa vsak živec nogé.*

*Zato, ker nas ljubi, in tebe in mene,
je brezno med nami in Bogom pokril:
s trpljenjem polagal nosilne je stene
za most za v oporo nebeške poti.*

*Srcé od veselja z zvonovi prepeva,
ker Jezus se ljubi je vrnil na svet.
O, srečno srcé, ki se zmeraj zavedaš:
tvoj Jezus živi in je v Kruhek odet.*

*V svet Kruhek, ki v Njem se ničesar ne vname,
čeprav Ga obdajajo žarki nebá.
O, srečno srcé, ki pod streho Ga vzameš:
tvoj Jezus živi in te res rad ima.*

Janez Pavel II. na Kubi

LOJZE KUKOVICA

Velik odmev po vsem svetu je povzročil obisk papeža Janeza Pavla II. na Kubi, ki je trajal od 21. do 25. januarja letos. Bil je to prvi obisk, ki ga je kak papež storil na Kubo - otok, ki ga je Krištof Kolumb imenoval „najlepša zemlja, ki so jo kdaj videle človeške oči“. Na tej zemlji je bil pred več kot 500 leti zasajen križ, ki ga še danes kot dragocen zaklad hranijo v župnijski cerkvi Baracao.

„Bogu, Gospodu zgodovine in vseh nas usode, se zahvalim, da mi je dovolil stopiti na to zemljo,“ to so bile prve pozdravne besede Janeza Pavla II., ko je stopil na kubanska tla. Tako se je začel za papeža in za Kubance toliko zaželeni in pričakovani obisk. Kuba je bila edina južnoameriška dežela, v kateri papež še ni naredil pastoralnega obiska. Težko so ga pričakovali seveda predvsem kubanski katoličani, katerim je bila skozi 38 let - vse od zmage komunistične revolucije - omejevana verska svoboda na minimalne razsežnosti.

Brž ko je bil napovedan papežev obisk, se je Cerkev v Kubi začela intenzivno pripravljati nanj, zlasti z misijoni skoro po vseh farah. Duhovniki, redovnice in laiki so ponekod obiskovali hišo za hišo, ljudem naznanjali papežev obisk in jih hkrati tudi spodbujali k verski prenovi. Toda papežev obisk ni bil blagoslov samo za katoličane, ki tvorijo le eno četrtino vsega prebivalstva, ampak tudi za večino ostalih Kubancev, ki so ali brez vere ali pa pripadajo kakim drugim verskim skupnostim.

Sprejem, ki so ga Kubanci pripravili papežu, je verjetno od vseh njegovih pastoralnih potovanj, ki jih je bilo že več kot 80, bil najbolj pristrčen in doživet, tako za papeža kot za ljudi. Bil je to pravi narodni misijon, ki je katoličanom poživljal njihovo versko zavest, nekatoličanom pa pokazal, kaj vera lahko za človeka pomeni. Duhovni sadovi tega obiska bodo seveda dozorevali le počasi, pa še tedaj bodo v večini skriti v srcih ljudi. A gotovo je, da se je katoliška Kuba v neki meri prebudila. Brez strahu in navdušena je skušala povedati papežu, da je kljub dolgoletnemu zatiranju njihova vera živa in dejavna. Tudi če se ne bo na zunaj kaj veliko spremenilo na Kubi, je pravi čudež, da je Fidel Castro papežev obisk sploh dovolil in celo Kubance pozival, naj se množično udeležujejo celotnega programa, ter da je ves državni komu-

Janez Pavel II. s Fidelom Castrom

nikacijski aparat postavil v službo papeževega obiska. Se je morda tudi on začel odpirati božji milosti? Gre končno za človeka, ki izhaja iz dobre katoliške družine in ki se je vzgajal v katoliških šolah. Božji Duh veje, kjer hoče in kadar hoče!

Kaj pa je papež povedal Kubancem? Nemogoče je v tem kratkem poročilu navesti niti najvažnejše misli, ki jih je papež povedal Kubancem v 5 dneh svojega obiska. Vendar se mi zdi primerno, da navedem vsaj nekaj njegovih misli.

V svojem prvem nagovoru na havanskem letališču je nagovoril Kubance: „Prišel je srečni dan, tako dolgo zaželeni, ko morem odgovoriti na povabilo, ki so mi ga naslovili že pred časom kubanski škofje, povabilo, ki mi ga je svoječasno izrekel tudi državni predsednik in ponovil pri svojem obisku v Vatikanu leta 1996. Zelo sem vesel, da morem obiskati to deželo, biti med vami in z vami preživeti nekaj dni, polnih vere, upanja in ljubezni... Že od prvih trenutkov svoje prisotnosti med vami hočem izpovedati z enako silo, kot to delam že od začetka svojega papeževanja: „Ne bojte se odpreti svojih src Kristusu! Dovolite mu vstopiti v vaše življenje, v vaše družine, v svo družbo, ki se bo tako prenovila.“

Pri pridigi v „Instituto Superior de Cultura Física“ je nagovoril zlasti družine in jih spominjal na veliko vrednoto družinskega življenja. Svaril jih je pred

protispočetno miselnostjo, „ki zavaja zakonce, da segajo po metodah omejevanja rojstev, ki niso v skladu s človeškim dostojanstvom. Te metode se ne ustavi-jo niti pred splavom, ki je ne samo oga-

ben zločin, temveč pomeni tudi obubožanje osebe in družbe“. Da je papež posebej omenil splav, ima svojo razlago v dejstvu, da je splav na Kubi zelo razširjen in sicer po eni strani zaradi velike revščine, po drugi pa zaradi vladnega toleriranja.

V isti pridigi je papež branil tudi pravice staršev do vzgoje otrok - pravice, ki je komunistična ideologija staršem ne priznava. Takole jim je rekel: „Starši imajo, ker so pač dali otrokom življenje, nad vse težko dolžnost, da vzgajajo svoje otroke, in jih je zato treba priznati za prve in poglavitne vzgojitelje svojih otrok. Ta naloga vzgoje je tako važna, da jo je težko nadomestiti, kadar manjka. Pravica do vzgoje otrok je nenadomestljiva in neodtujljiva.“ Papež seveda prizna, da ima

tudi država svoje dolžnosti in pravice na tem polju, nikdar pa ne sme nadomestiti staršev.

V srečanju z mladino, ki je papežu od nekdaj tako blizu, se je pred njimi vprašal, „kako more danes mlad človek živeti čisto in moralno lepo življenje“. S psalmistom jim je odgovoril: „Tako, da živi skladno z božjo besedo“ (Psalm 119). „Ta psalm - je nadaljeval papež - nam daje odgovor na vprašanja, ki si jih mora zastaviti vsak mlad človek, če hoče živeti človeka vredno življenje, kakršno se po pravici od njega pričakuje. Za dosego tega je pa edina pot Jezus. Talenti, ki ste jih prejeli od Boga, prinesejo svoj sad le, če človek ne živi le za stvarne in minljive dobrine, temveč od vsake besede, ki prihaja iz božjih ust. Zato vas, dragi fantje in dekleta, vzpodbujam, da skušate doživeti Kristusovo ljubezen, da imate pred očmi, kaj je on za vas storil, in ne le za vas, temveč za vse človeštvo. Če doživite intimno življenjsko povezanost z njim, hkrati s prejemanjem njegovega Telesa in poslušanjem njegove Besede in če izkusite srečo njegovega odpuščanja in njegovega usmiljenja, potem ga boste mogli posnemati in boste tako, kot nas uči psalmist, živeli 'neomadeževano življenje'.“

„Ne zapirajte se njegovi ljubezni,“ je nadaljeval papež. „Kristus kliče vsakega od vas. Vsakega od vas pozna po imenu. Dajte se dati voditi od Kristusa. Odprite vrata svojega srca in svojega življenja Jezusu, ki je resnični junak, ponižen in

Pristavski dušni pastir prof. **FRANCE BERGANT** je umrl

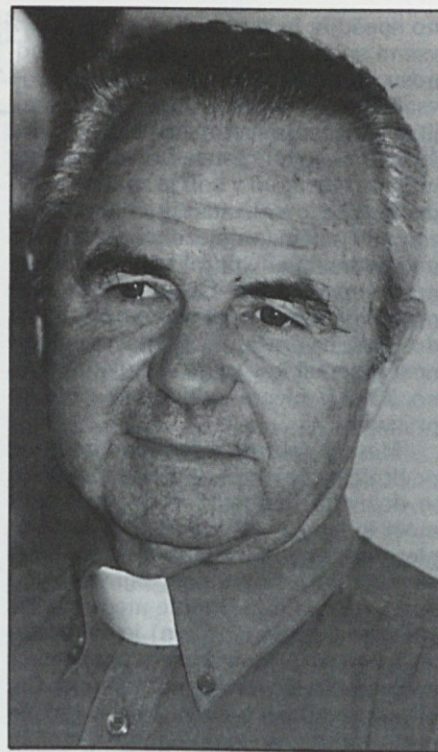
V četrtek, 19. februarja, so nam sporočili iz Bariloč, da je nenadno umrl slovenski dušni pastir verske skupnosti, ki ima svoje versko središče na Pristavi v Castelarju, v enem od predmestij Buenos Airesa. Vest je presenetila in globoko prizadela njegove domače, slovenske dušne pastirje in pristavsko skupnost ter vse njegove neštete prijatelje in znance.

Naš sobrat France je bil rojen 16. aprila 1931 v Moravčah v zavedni in verni družini kot prvorojenec. Dobil je še štiri brate in eno sestro. Prvo mladost je preživel v rojstnem kraju, v začetku maja 1945 pa se je vsa družina pred partizani umaknila na Koroško skupaj s tisočerimi rojakov, da si rešijo življenje in lahko žive po svoji veri in svojem prepričanju. Unik v neznane dežele in negotovo prihodnost je bridkost, ki jo težko razume, kdor tega ni sam doživel.

V avstrijskih begunskih taboriščih je družina ostala do začetka leta 1949, ko pase je videlo, da se razmere v domovini ne urejajo, smo se begunci odločili za odhod čez lužo. Mladi Franci je po prihodu v Argentino dopolnil gimnazijske študije in prva letnika teološkega študija pri salezijancih v Bernalu, nato pa vstopil v Slovensko begunsko semenišče

v Adroqueju. Posvečen je bil 18. decembra 1960 v Adroqueju in pel novo mašo na božični praznik. Inkandiniran je bil v ljubljansko nadškofijo.

Prvo duhovniško službo je opravljal kot kaplan na argentinski fari v Caserosu (1960-1962). Nato je odšel v Rim, kjer je nadaljeval študije na Papeški lateranski univerzi in napravil licenciat iz teologije, iz bibličnih ved na Bibličnem inštitutu (1962-1966) in v Jeruzalemu (1966-1967). Od 1968 do 1973 je bil izseljenski duhovnik med rojaki v Veliki Britaniji s sedežem v Londonu. Svetopišemske študije je potem nadaljeval v Rimu (1973-1975), hkrati pa je dušnopastirsko skrbel za Slovence v Milanu. Po vrnitvi v Argentino je postal dušni pastir za Slovence v San Martinu (1976-1980). Leta 1980 je postal dušni pastir za rojake v mestu Castelar in v okolici. V krajevnem slovenskem središču na Pristavi je imel redno nedeljsko in praznično mašo, mesečne svete ure in praznične duhovne obnove, ob sobotah verouk v Prešernovi šoli, oskrbo bolnikov in druga dušnopastirska opravila. Za rojake je enkrat na mesec maševal v Hurlinghamu. V Srednješolskem tečaju je bil na voljo za nadomeščanje in bil je občasno sodelavec Duhovnega življen-

ja. Pri obredih velikega tedna je vedno pel pasijon. Čez teden je bil zelo zaposlen s poučevanjem bibličnih ved na Teološki fakulteti Argentinske katoliške univerze, na inštitutu maristov in v semenišču v Moronu in San Isidro. V sanjuški stolnici je dnevno maševal in ob sobotah poročal.

Ponaravi je bil vedrega značaja, skromen in priazen. Do predstojnikov ved-

moder, glasnik resnice in ljubezni, tovariš in prijatelj mladine... Ne dajte se zapeljati od skušnjave različnih oblik bega iz tega sveta in iz družbe; ne zapadite skušnjavi alkoholizma, mamil, zlorabe spolnosti in različnih odtujevalnih gibanj.

Janez Pavel II. je imel tudi prelepe in tople besede za Marijo, ko je v Santiago de Cuba, drugem največjem kubanskem mestu, kronal njeno podobo pod imenom „La Virgen de la Caridad del Cobre“, ki je patrona Kube. Kubance je pozval, naj imajo „Marijo za svojo Kraljico in Mater in sicer brez razlike ras in političnih ideologij. Marija bo vodila - tako jim je govoril papež - korake svojih otrok proti večni domovini.“ Istočasno jih vzpodbuja, naj žive tako, „da bodo v družbi vedno vladale avtentične vrednote, ki tvorijo bogato duhovno dediščino Kubancev, ki so jo prejeli od prejšnjih rodov.“

Za vse duševno in telesno trpeče je

papež imel posebno sveto mašo v svetišču sv. Lazarja v El Rincón-u. Med drugim jim je rekel: „Pri mojem obisku tej plemeniti zemlji ni smelo manjkati srečanje s svetom bolečine, zakaj Kristus je blizu vsem, ki trpijo. S svojo ljubeznijo in besedo se hočem približati vsem, kot me opominja Gospod: 'Bil sem bolan in ste me obiskali.' Tudi vas spremlja papeževa ljubezen, solidarnost Cerkve ter toplina tolikih mož in žena dobre volje. Krščanska razsežnost trpljenja ni omejena le na njegov odrešilni pomen. Bolečina mora vzbuditi pripravljenost za predajo in solidarnost v tistih, ki trpijo, pa tudi v tistih, ki se čutijo poklicane, da jih spremljajo in jim pomagajo v njihovem trpljenju.“ Ne gre le za telesno trpljenje. „Krščanski nauk o trpljenju velja še v večji meri za vse mnogovrstno moralno in duševno trpljenje.“ In konča papež svoj nagovor trpečem: „Dragi bratje in sestre: v trdih trenutkih našega osebnega življenja, življenja naših dra-

gih in cele družbe, naj nam pomagajo Kristusove besede v njegovem smrtnem boju: 'Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene, vendar naj se ne zgodi moja volja, ampak tvoja.' Kdor trpi, najde v veri moč Kristusa, ki mu govori s Pavlovimi besedami: 'Moja milost ti zadošča.'"

Končno je papež pri poslovilni sveti maši na Trgu revolucije odločno obsodil po eni strani komunistično ideologijo, ki človeku krati najbolj osnovne pravice, med njimi pravico do svobodnega izpovedovanja vere v javnem in zasebnem življenju. Enako močno pa je obsodil tudi divji neoliberalizem, ki človeka podreja ekonomskim koristim, ko mora biti vse, tudi ekonomija v službi človeka.

Obisk papeža je razgibal vso Kubo. Papež je sejal, ne vemo, kdaj in kdo bo žel. Žetev končno odvisi od vsakega posameznika, če in v koliki meri je pač pripravljen klicu božjemu odpreti svoje srce. Bog daj, da bi ta papeževa setev rodila mnogo, mnogo sadov.

no spoštljiv in pripravljen pomagati, z vsemi sobrati v lepem sobratskem odnosu. Na mesečnih sestankih nam je vsako leto spregovoril iz svojega temeljitega poznanja svetopisemskih ved. Na vseh farah je bil vesten, priazen in priljubljen. Otrokom v šoli je znal na pravi način spregovoriti na njim doumljiv in zanimiv način, udeleženci nedeljskih maš so mu bili hvaležni za globoko zasnovane pridige, vsi farani pa za vedno pripravljenost za pogovor o osebnih ali družinskih vprašanjih. Pristavsko skupnost je jemal kot svojo duhovno družino. Zato je njegov odhod vse globoko prizadel.

Meseca februarja je redno hodil na počitnice v Bariloče. Ljubil je naravo in jo doživljal kot izraz božje modrosti, moči in lepote. Rad je hodil v hribe in plezal tudi na najvišje vrhove. Povzpel se je na Tronador, na najvišji vrh Catedrala, na Lanín in Bonete med drugim. Na goro Capilla (2167 m) je šel vsako leto, čeprav je dostop zelo naporen in nevaren. Za slovenske gornike ima Capilla še poseben pomen. Že leta 1951 je prišla na to goro skupina naših mož in fantov. Tam so sklenili, da bodo ustano-

vili Slovensko planinsko društvo in na tej gori postavili križ. To so storili že leta 1952. Ker pa je bil ploščate oblike, ni vzdržal patagonskih viharjev. Leta 1962 so zato naši gorniki postavili križ iz okroglih kovinskih cevi, trdno zabetoniran in pritrjen na vse štiri strani z žico. Ta križ trdno stoji še danes. Leta 1996 so naši planinci postavili sredi poti na Capillo bivak. Ob tisti priložnosti so bili zraven tudi zastopniki Slovenskega planinskega društva iz Slovenije. Pred bivačkom so somaševali gospod Albin Avguštin, dovški župnik France Urbanija in prof. France Bergant, ki je blagoslovil bivač.

V četrtek, 19. februarja, se je prof. Bergant odpravil na goro Capilla skupaj z g. Dinkom Bertoncljem, nečakom Andijem, g. Janezom Krajnikom ter Markom in Matjažem Štrubelj. Nekaj problemov je sicer imel s krvnim pritiskom, vendar se je počutil dobro in bil lepo razpoložen. Na sredi poti pa mu je nenadoma postalo slabo, usedel se je na tla in skoraj v hipu sklonil glavo in umrl za možgansko kapjo. Domačim je pred časom omenil željo, da bi rad umrl v hribih. Spremljevalci so bili globoko

pretreseni. Truplo so prenesli do ceste reševalci Cluba Andino de Bariloche. Župnik Branko Jan ga je po dogovoru z domačimi, da bo pokopan v Bariločah, dal na pare v svoji župnijski cerkvi, kjer so ga bariloški rojaki in slovenski turisti iz Buenos Airesa ves petek kropili in molili ob njegovi krsti.

Iz Buenos Airesa so prišli k pogrebu njegovi sorodniki, delegat dušnih pastirjev Jože Škerbec, g. France Zorc z gospo, ki sta dolgoletna mežnarja na Pristavi, prof. Tine Vivod z gospo in še kdo. Pogrebna sveta maša je bila v soboto ob enajstih dopoldne. Somaševanje je vodil delegat Škerbec. Z njim so somaševali župnik Branko Jan, krajevni škof Rubén Frassia in dva argentinska duhovnika. Maša je bila v slovenščini, le mašni nagovor je imel delegat v kasteljanščini. Vseskozi med mašo je bilo slovensko petje. Ob koncu maše je škof Frassia zmolil ob krsti opravo za mrtve, v imenu pristavske verske skupnosti se je od pokojnega dušnega pastirja poslovila gdč. Helena Dolinšek, v imenu Prešernove šole pa od svojega kateheta voditeljica šole Mija Markež.

Po maši se je pogrebni spreved razvil

1. maja 1997: Zadnje praznovanje njegovega rojstnega dne ob njegovi navzočnosti.

21. februarja 1998: Prof. Tine Vivod govori ob odprtem grobu prof. Franceta Berganta.

proti gori López, kjer je kakih 200 metrov nad cesto majhno pokopališče gornikov. Grob je izkopal g. Matjaž Jerman, slovenski fantje in moške pa so prinesli krsto s ceste do pokopališča po ozki in strmi stezi. Ob grobu je zmolil pogrebne molitve škof Frassia, množica rojakov pa je pela Marijine pesmi. Ob grobu mu je spregovoril prof. Tine Vivod v imenu nekdanjih gojencev Rožmanovega zavoda in v imenu predsednika društva Zedinjene Slovenija Marjana Loboda ter poudaril misel o pomenu slovenskega izseljenskega duhovnika za begunsko oz. zdomsko ali izseljensko skupnost.

Pokojni France Bergant je bil srčno dober človek in dober in požrtvovalen duhovnik, ki nam bo ostal v najlepšem spominu. Človeško gledano - zelo bi ga potrebovali še za naprej, težko ga bomo pogrešali, hočemo pa utrditi upanje v božjo previdnost in dobroto, da nam bo Gospod tudi po njegovi priprošnji poskrbel za njegovega naslednika.

+++

Bariloški časopis „Río Negro“ je poročal v nedeljo, 22. februarja, o „zgodovini duhovnika, ki je izgubil življenje v gorah“, in objavil barvno fotografijo gorskih reševalcev (Foto Tonček Arko), ki na nosilnicah nosijo umrlega prof. Franceta Berganta v dolino. Buenosaireski „Clarín“ pa je poročal o njem v ponedeljek, 23. februarja, pod naslovom „Bariloče: umrl ob vzponu na goro duhovnik andinist.“ Iz poročila se vidi, da sta časnikarja informirala Dinko Bertonec in starosta bariloških gornikov Vojko Arko. Ta največji argentinski dnevnik ga je predstavil kot bogoslovnega profesorja, živečega v Buenos Airesu, ki je vsako leto hodil v Bariloče zaradi gora, „ki jih je vse življenje nosil v svojem srcu“, da se je vsako leto povzpел tudi na goro, na kateri ga je letos doletela smrt. Da je na njenem vrhu celo maševal, prav tako na vrhu še kake druge visoke gore. Našel je večje patagonske vrhove, ki jih je bil prof. Bergant osvojil, zraven pa marsikaj povedal iz zgodovine slovenskega gornštva v tem mestu. Poročilo je zaključil s podrobnostmi o njegovem zadnjem vzponu, ki se je končal na sredi pota v višini 1500 metrov.

+++

Ob osmini pogreba rajnega duhovnika Franceta Berganta je bila v soboto, 28. februarja, v cerkvi Marije Pomagaj koncelebrirana maša ob veliki udeležbi rojakov iz vseh krajev buenosaireske okolice. Somaševanje je vodil delegat Jože Škerbec ob asistenci msgr. Mirka Gogala, prelata Jožeta Guština, Francija Cukjatija in Franca Šenka.

Kardinal ANTONIO QUARRACINO

buenosaireski nadškof in primas Argentine - umrl

Kardinal Quarracino je v 75. letu starosti umrl v Buenos Airesu v soboto, 28. februarja. Pokojni nadškof je bil rojen 8. avgusta 1923 v južni Italiji. Ko je bil še otrok, se je njegova družina izse-

lila v Argentino in naselila v San Andrés de Giles. Kot bogoslovec je bil v semenišču v La Plati. V duhovnika je bil posvečen decembra 1945 v Lujanu. Škofovsko službo je najprej opravljal v škofiji Nueve de Julio, od leta 1968 pa v Avellanedi. Med leti 1978 in 1987 je veliko deloval v Consejo Episcopal Latinoamericano (CELAM) kot tajnik in nato predsednik. Proti koncu leta 1985 je bil imenovan za nadškofa v La Plati. Pet let kasneje v Buenos Airesu, eno leto pozneje pa je postal kardinal. Bil je zvest papežu, imel je temeljito teološko in duhovno izobrazbo, čut za kulturo, smisel tudi za književnost in klasično glasbo, bil je jasen v misli, imel je dar tekoče besede, ki je bila vedno jasna, nazorna in temperamentna, pisal je članke v jutranjik La Nación, napisal nekaj knjig in redno govoril tudi po televiziji. Bil je izrazita in pomembna osebnost, ki je vtisnil svoj pečat buenosaireski nadškofiji in tudi Cerkvi in celo družbi v Argentini. Zadnje leto je bolehal, vendar je še vodil slovesni pogreb za prijatelja kardinala Pironia 13. februarja. Na paroh je ležal v škofijski rezidenci v Olivosu, potem pa v buenosaireski stolnici, kjer je bil v sredo, 4. marca, pokopan.

Njegov naslednik je postal 61-letni dosedanji pomožni nadškof s pravico nasledstva mons. Jorge Bergoglio.

OD BEGUNCA DO KARDINALA

Nadaljevanje s strani 81

mlad, da bi bil pri domobrancih, sem ostal živ. Prišel sem v svet, kjer mi je bilo vse odprto. Generacije, ki so bile pred nami, so veliko bolj trpele (prva in druga svetovna vojna, begunstvo). Naša generacija pa je veliko bolj srečna v primeri z njimi. Ko me kdo vpraša, kaj sem bolj, Slovenec ali Kanadčan, mu povem, da se počutim oboje, Slovenec in Kanadčan. /.../ Veselim se obiska v Sloveniji in na Dobrovi in rad sem prebral, kar je Družina napisala o Dobrovi v zadnji številki."

Zahvalna maša v cerkvi Marije Pomagaj

V soboto zvečer, 21. februarja, ob 19. uri se je zbralo na povabilo Slovens-

kega dušnega pastirstva v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši veliko rojakov iz Buenos Airesa in okolice kmaši, dase zahvalijo Bogu za kardinala slovenskega rodu iz begunskih vrst in prosijo za blagoslov njegovemu delu. Med udeleženci je bilo tudi pet Ambrožičevih sošolcev z begunske gimnazije v Avstriji (Julka Bohinc Vidmar, Marija Božnar Snoj, Nada Clemente Jerebič in mož Stanko Jerebič ter Marko Kremžar), drugi nekdanji dijaki te gimnazije, njegovi znanci iz domovine ali iz taborišča. V odsotnosti delegata Jožeta Škerbca, ki je odpotoval v Bariloče na pogreb dušnega pastirja prof. Franceta Berganta, je vodil somaševanje prelat Jože Guštin ob asistenci Francija Cukjatija in gosta iz domovine lazarista Pavleta Novaka, ki je imel nagovor. Na koncu maše je vsa cerkev zapela zahvalno pesem Hvala večnemu Bogu.

OD BEGUNCA DO KARDINALA

Oris življenjske poti kardinala Alojzija Ambrožiča

QUIS UT DEUS (Kdo kakor Bog) si je v škofovski grb dal zapisati dr. Alojzij Ambrožič, torontski nadškof in kardinal.

Rodil se je 27. januarja 1930 v vasici Gabrje v župniji Dobrova pri Ljubljani. Nižjo gimnazijo je obiskoval v Ljubljani. Maja 1945 se je petnajstleten umaknil pred komunističnim nasiljem skupaj s starši, brati in sestrami na Koroško. Bil je begunec med begunci na vetrinskem polju, doživel vračanje domobranske vojske v Titovino, bil med prvimi dijaki, ki se je vpisal v begunsko gimnazijo, ki se je iz Vetrinja preselila v liensko taborišče na Tirolskem, od tam pa v špitalsko na Koroškem, kjer je leta 1948 tudi maturiral. Istega leta se je Ambrožičeva družina izselila v Kanado. Tam je Lojze vstopil v torontsko bogoslovje, kjer je tudi doštudiral, in 4. junija 1955 postal duhovnik. Njegova študijska pot se je nadaljevala na bibličnem inštitutu v Rimu in nato v Würzburgu, kjer je pri znanem biblicistu dr. Schackenburgu dosegel stopnjo doktorja svetopisemskih znanosti. Sledila je akademska pot profesorja na teološki fakulteti v Torontu, kjer je bil pozneje tudi dekan in ravnatelj semenišča. Zaradi izjemne delavnosti, sposobnosti, pa tudi neposrednosti in pristnosti v medosebnih odnosih je bil izredno priljubljen med duhovniki, z mnogimi se je tudi spoznal, ko je po vsej Kanadi zanje vodil duhovne vaje. Tako odločitev pristojne vatikanske kongregacije za škofovsko imenovanje marca 1976 ni bila presenetljiva in dr. Ambrožič se je po posvetitvi 27. maja kot naslovni škof v Valabriji in torontski pomožni škof vpisal v vrsto slovenskih rojakov, ki so na ameriški celini opravljali škofovsko službo (Baraga, Mrak, Vrtin, Trobec, Stariha). V tej veliki nadškofiji, ki danes šteje poldrugi milijon katoličanov različnih narodnosti, je bil odgovoren za priseljenec, zaradi človeške odprtosti in znanja vrste jezikov pa je bil povsod priljubljen, saj skoraj ni narodne župnije v Torontu, kjer škof Ambrožič ne bi župljanov nagovoril v njihovem maternem jeziku. Ob pastoralni se je posvečal tudi znanstveni dejavnosti in pomembno sodeloval pri delu o katekizmu severnoameriških škofij in organizaciji poučevanja verouka. Med znanstvenimi nazivi, ki jih je prejel zaradi svojega dolgoletnega strokovnega dela, omenimo še častni

doktorat, ki mu ga je novembra 1991 podelila torontska univerza.

22. maja 1986 je papež Janez Pavel II. dr. Ambrožiča imenoval za škofa pomočnika s pravico nasledstva ob tedanjem torontskem nadškofu in kardinalu Carterju. Ko je slednji zaradi starosti zaprosil za upokožitev, je papež za njegovega naslednika marca 1990 tudi uradno imenoval dotedanjega pomočnika. Zunanje slovesnosti ob prevzemu nadškofijske službe se je 9. maja v starodavni torontski stolnici sv. Mihaela udeležilo nad 600 duhovnikov na čelu s 30 škofi, med katerimi je bil tudi ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Močno je bilo tudi predstavništvo kanadskih Slovencev, ponosnih, da se je s sedeža torontskega nadškofa prvič slišala slovenska beseda.

Čeprav po državljanstvu Kanadčan, se je dr. Ambrožič vedno čutil Slovenca, tesno povezanega z matično domovino, kar je izpričal na prenekaterem koraku svoje bogate nadpastirke poti. Že ob prevzemu nadškofijske službe je pozdravil vse slovenske rojake v domovini in jim zaželel, naj bi v svobodi, ki se je v začetku devetdesetih let odpirala Slovincem, znova polno zaživel tiste tradicionalne vrednote, ki so vselej odliko-

vale slovenski narod. Globoko čutenje z domovino je pokazal tudi ob osamosvojitvi Slovenije in desetdnevni vojni za samostojnost. Takrat je na sobrata v škofovski službi dr. Šuštarja naslovil pismo, v katerem je jasno izrazil, „kako lepo je bilo, ob vsem vašem trpljenju in negotovosti, biti Slovenec v teh dnevih“. Po svojih močeh je tudi sam prispeval k uveljavljanju mlade slovenske države v Kanadi, saj je o tej zadevi med drugim pisal predsedniku kanadske zvezne vlade, v javnih občilih predstavljal podatke o dogajanju v Sloveniji ter poskrbel za izjavo kanadske in ameriške škofovske konference.

V naslednjih letih je kar nekajkrat obiskal Slovenijo in med drugim leta 1993 vodil somaševanje za pobite žrtve na Teharjah, leta 1995, ob petdeseti obletnici pobojev, je ob nadškofih dr. Šuštarju (Ljubljana) in dr. Perku (Beograd) maševal ob roških breznihi, lani pa je bil ob obeh sobratih v škofovstvu tudi sopsosvečevalec pri posvetitvi novega ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta.

Slovesna razglasitev kardinalov

V soboto, 21. februarja, dopoldne je papež Janez Pavel II. na trgu pred bazično sv. Petra ob navzočnosti množice, predstavnikov diplomatskega zbora, škofov, nadškofov in kardinalov pri bogoslužju božje besede izročil insignije (škrlatno rdeči pokrivali solideo in biret) novim kardinalom rimske Cerkve, katerih imena je razglasil 18. januarja. Med dvajsetimi novo imenovanimi kardinali je bil tudi slovenski rojak dr. Alojzij Ambrožič, torontski nadškof. Ko je papež na začetku bogoslužja prebral (z jasno poudarjenim č-jem) ime kardinala Ambrožiča, so zavihrale tudi slovenske in kanadske zastave. Tega dne smo bili Slovenci dostojno predstavljeni v množici narodov, ki so pozdravljali nove kardinale. Iz Slovenije je na slovesnost prišel nadškof metropolit dr. Franc Rode. V množici na Trgu sv. Petra so bili tudi romarji, ki so prispeli s tremi avtobusi iz Slovenije (nekateri med njimi tudi v narodnih nošah in z zastavami), njim so se pridružili v večnem mestu tudi rojaki iz Kanade. Med njimi so bili kardinalovi sorodniki. Dostojno pa so bili zastopani tudi rojaki iz zamejstva. Novi kardinali so v nedeljo, na praznik

Župnik BORIS KOMAN

90-LETNIK

Rojen je bil 13. marca 1908 v Radvljici kot drugi otrok med petimi v uradniški družini in krščen 15. marca prav tam. Ljudsko šolo je obiskoval v rojstnem kraju v letih prve svetovne vojne. Ob koncu oktobra 1918 se je kot šolski otrok udeležil velikih slovenski konca vojne in proglasa prve slovenske vlade. Septembra 1919 je bil sprejet v škofove zavode v Šentvidu nad Ljubljano. Tam je končal gimnazijo z maturo leta 1927.

Jeseni 1927 je vstopil v semenišče v Ljubljani. Tam je opravil na Teološki fakulteti bogoslovne študije. V bogoslovju je bil eno leto predsednik Cirilskega društva (1930) in zastopnik bogoslovcev v Akademski zvezi. 3. julija 1932 ga je škof dr. Gregorij Rožman posvetil za duhovnika. 1. avgusta je začel vojaški rok v Ljubljani. Februarja 1933 je postal kaplan v Metliki. Tam je ostal do marca 1935, ko je bil prestavljen za kaplana na Brezovici pri Ljubljani. Po smrti župnika Andreja Lavriča je bil 22. decembra 1944 imenovan za župnega upravitelja. Na Brezovici - kot že prej v Metliki - je imel okrog 30 ur tedensko verouka v vseh treh šolah, poleg vsega drugega dela v župniji.

6. maja 1945 se je pred partizani skupaj z reko beguncev umaknil na Koroško. Šel je čez Polhov Gradec, kjer je prespal, potem čez Črni vrh in Pol-

jansko dolino v Škofjo Loko, kjer je spet prespal, naslednje jutro pa skozi Kranj, ravno 9. maja, ko je bil sklenjen mir, konec vojne, v Predoslje, kjer je prenočil. Od tam pa potem skozi Tržič do Svete Ane pod Ljubeljem, kjer je moral čakati, da se odpre pot naprej. V noči med petkom in soboto je prekoračil vrh prelaza in končno prišel do mosta čez Dravo. V soboto popoldne je končno

prišel na Vetrinjsko polje. Tam je doživel vetrinjsko tragedijo. Tudi v Vetrinju je začel poučevati verouk, zlasti otroke, ki so se že v domovini pripravljali na prvo sveto obhajilo. Slovesnost prvega obhajila je bila v vetrinjski cerkvi 21. junija.

28. junija je bil z drugimi begunci premeščen v Št. Vid ob Glini. Tam je ustanovil dekliško Marijino družbo s prednico Zdenko Virant in učil verouk v taboriščni šoli. 12. oktobra so preselili begunce v taborišče Kellerberg v dravski dolini. Tudi tam je nadaljeval z dekliško Marijino družbo in veroukom, ustanovil pa tudi Marijin vrtec za otroke. Z mladino je pripravil lepo akademijo na čast Brezmadežni 8. decembra. 1. marca 1946 je bila selitev v Spittal ob Dravi. Tudi tam je učil verouk in nadaljeval z Marijinim vrtcem. V Spittalu je aprila 1946 vodil duhovne vaje za moške in fan-te. Med mnogimi obiski koroških gora z mladino se je povzpel tudi na Grossglockner.

Ker ni bilo videti, da se bodo v domovini razmere v bližnji prihodnosti uredile, je bilo treba misliti na pot čez morje. Iz Spittala je odšla njegova skupina 13. januarja 1949. Peljali so se skozi Innsbruck in Brenner in prišli v Grugliasco blizu Turina 15. januarja. Tam so čakali na odhod in se vkrcali v Genovi 26. januarja na ladjo Langben. V Buenos Aires so dospeli 14. februarja 1949. Po posredovanju duhovnika Janeza Hladnika ga je škof iz La Platte poslal v Mar del Plato za kaplana v faro sv. Petra. V Mar del Plato je prišel 30. aprila 1949, kjer ga je župnik dr. Zabala zelo prijazno

sedeža sv. Petra, 22. februarja, somaševali s papežem na Trgu sv. Petra. Pri maši pa jim je papež izročil prstan v znamenje posebne povezanosti s Cerkvijo in s papežem, ker so, kakor je dejal Janez Pavel II., kardinali „izbrani, da pomagajo papežu voditi Petrovo baroko proti zgodovinskemu dogodku - velikemu jubileju leta 2000“.

Slovenci ob novem kardinalu v Rimu

Kardinal Ambrožič si je za Slovence, ki so se zbrali v Rimu za to priložnost, vzela veliko časa: srečal se je s profesorji in študenti v Sloveniku. Njim so se pridružili tudi nadškof dr. Franc Rode iz Ljubljane, nadškof dr. Franc Perko iz Beograda, zastopnika Slovencev iz Trsta škofov vikar msgr. Franc Vončina in Gorice msgr. Oskar Simčič ter duhovniki, ki delujejo v Rimu. Nadškof Rode je kardinala povabil na obisk v Slovenijo,

kar se bo verjetno zgodilo na jesen. Pri maši, ki jo je kardinal Ambrožič vodil ob somaševanju obeh nadškofov in drugih duhovnikov v kapeli Marije Pomagaj v Sloveniku, pa je spregovoril o pomenu oznanjevanja evangelija. Pri večerji v Sloveniku mu je nadškof Rode izročil darilo ljubljanske nadškofije: kelih, kakršnega je ob obisku v Sloveniji dobil v dar papež.

Sobotno popoldne (21. februarja) je bilo namenjeno srečanju rimskega ljudstva in romarjev s kardinali, posebej novimi. V ta namen odprejo del vatikanske palače, kamor lahko pridejo obiskovalci. Novi kardinali so tam v sobanah sprejemali čestitke, se srečevali z znanci in prijatelji. Tudi kardinala Ambrožiča so pozdravili mnogi. Tam ga je pozdravil tudi predsednik Svetovnega slovenskega kongresa dr. Jože Bernik s soprogo Marijo. Domače in prijetno pa je bilo srečanje, ki so ga pripravili ta večer v

avditoriju Janeza Pavla II. na univerzi Urbaniana rimski Slovenci. Prostorna dvorana je bila polna do zadnjega sedea, med gosti so bili tudi slovenski veleposlaniki in uslužbenci naših veleposlaništev, ki delujejo v Rimu, dr. Jože Bernik, poslanec Lojze Peterle, slovenski romarji iz Kanade z dvema duhovnikom, iz Slovenije pasu bili tudi mnogi rojaki iz Dobrove. Kardinala so pozdravili s pesmijo slovenskih rimskih študentov in z nagovorom dr. Jezernika. Za njim so spregovorili predstavniki Slovencev iz Kanade, zamejstva in domovine. V prijetnem klepetu je kardinal odgovarjal na zastavljena vprašanja in pripovedoval o spominih in sedanjih vtisih:

„Vesel in ponosem sem, da sem kardinal. Vem, da sem izbran za to mesto kot torontski nadškof, a tudi zato, ker sem Slovenec. /.../ Moja generacija je imela precejšnjo srečo. Ker sem bil pre-

Konec na str. 79

Pa hočemo iti v Evropo!

Sramota za narod, ki se ponaša s Prešernom

V soboto, 7. februarja 1998, je skupina popevkarjev iz Celja, ki nastopajo pod imenom **Strelnikoff**, sklicala v nabito polnih prostorih celjskega „Kljuba“ časnikarsko konferenco, na kateri so predstavili svojo novo ploščo s petimi skladbami pod imenom **Bitchcraft in z brezjansko Marijo, ki pestuje - podgano** - na ovojnici!

Avtorji tega bogokletstva, ki je slovenskemu narodu v sramoto, njim samim pa v nesrečo, naj ostanejo zapisani za zgodovino: **Sergej Steblovnik** (mesija), **Vasja Ocvirk** (prerok), oba pevca in programerja glasbe, basisti **Iztok Mravlje** in kitarist **Franek** (Anonymus Blashemus). Mecen skupine je **Danijel Bedrač**.

„Slovenske novice“, eden najbolj branih dnevnikov v Sloveniji, je 13. februarja pod fotografijo sramotilne ovojnice objavil članek o teh pevcih z naslovom **Sveta podgana**. Ob koncu poročila je menil časnikar, da „je treba omeniti še domiseln in nadprovokativen ovitek, na katerem Marija s krono pestuje podgano s krono“.

„Naš tednik“ iz Celja je 19. februarja tudi poročal o tem dogodku pod naslovom: **Flosarski bal z nadškofom**. Za

sprejel. Počasi se je uvajal v novo življenje. Msgr. Anton Orehar ga je imenoval tudi za dušnega pastirja Slovencev v Mar del Plati in Miramaru. Leta 1957 je postal farna cerkev stolnica novoustalovljene škofije. 1. julija 1959 je bil imenovan za župnijskega upravitelja te stolnične fare do 1. januarja 1961, ko je bil prestavljen za hišnega duhovnika v velikem dekliškem zavodu sv. Vincencija, ki so ga vodile redovnice Svetega Duha.

Že za časa pri Svetem Petru je začel pisati članke v Duhovno življenje na spodbudo dr. Alojzija Odarja. Najprej o raznih osebnostih iz Stare zaveze, potem v enem letniku o družini in nato o liturgiji, v zadnjem času pa piše spomine na umik iz domovine in na taboriščna leta.

Leta 1959 je začel s slovensko mašo enkrat na mesec v Mar del Plati, enkrat pa v Miramaru. Začeli so s pomočjo Slavka Tršinarja in Borisa Kresnika ob sobotah popoldne s slovensko šolo za otroke, v Miramaru pa enkrat na mesec. Ko pa so ti otroci odrasli šolskim klopem, oziroma s smrtjo g. Tršinarja, so s šolo končali.

V zavodu je bil sedem let na srednji

kakšne vrste pevce gre, zgovorno pričajo vrstice, ki jih beremo v poročilu lista in jih navajamo:

„Po leta 1994 objavljeni tlačenki „Holjarija svinjarija diareja gonoreja“ je to prvi glasbeni izdelek te elektrocore združbe... Tlačenko, ki sta jo skupaj založili dve založbi - domača Lara Was A Whore in angleška Law&Auder - otvarja štiriminutni tipično streljaško jeznoritni in poučni rafal ditorzirane ritem mašine, punkovske kitare, sexi sax vložkov in povampirjenega glenja. Štirje remixi, ki sledijo originalni „Radio Vatikan“ verziji, so nastali kot nesplavljeni plod sodelovanja Strelničarjev in celjskega drum7bass guruja **Aleša Dvoršaka - Godheada**. Prvega izmed njih (Satan Himmelfahrt remix) je Aleš raztegnil v kar osem minutno drum&bass odisejado... Drugi remix (Tarquemada) je še daljši, saj se ustavi šele pri 581 sekundah. Sicer tipično tehno kreacijo so... zapolnili z legendarno Rolandovo bas mašino..., Strelnikoff pa so jo nagradili z znamenitim govorom nadškofa Rodeta, ki je lani na Brezju, vasi čudežev, besnel proti „sramotnemu“ 55. členu slovenske ustave, ki, kot je znano, dovoljuje abortus

šoli profesor za verouk. Hkrati pa je bil imenovan za škofijskega ekonoma. To službo je opravljal pod tremi mardelplaskimi škofi, Rauom, Pironiom in Garcío, dokler se ni upokojil. Imenovali so ga tudi za škofijskega asistenta ženske veje Katoliške akcije, kar je še zdaj. Dolga leta je bil tudi član Duhovniškega sveta.

Domovino je obiskal trikrat: prvič leta 1972, leta 1982 za praznovanje zlate maše in leta 1992 za biserno mašo. V zavodu je še vedo hišni duhovnik, prav tako ima še vedno mesečno mašo za rojake v Mar del Plati in v Miramaru in je še vedno na voljo rojakom za dušnopastirsko delo.

Naš jubilar je bil vse življenje velik prijatelj narave in knjige. Rad vzame v roke knjige o gorah, o cerkveni zgodovini, o teoloških in moralnih in duhovnih vprašanjih, leposlovne knjige, je naročnik vseh zdomskih publikacij in verskih knjig in revij iz Slovenije. Kljub visokim letom je umsko svež in pozorno spremlja dogajanja v ljubljani domovini, v novi deželi in po svetu. V svojem duhovniškem življenju se je znal vedno prilagoditi duhovnim potrebam rojakov in vernikov nove domovine.

in je kriv za „tisoče in tisoče mrtvih nerojenih slovenskih otrok“. Nestrinjanje z Rodetovim „izlaganjem“ so Strelnikoff podkrepili tudi s provokativno naslovnico, na kateri Marija z Brezja pestuje prisrčno podgano, simbol nekontroliranega parjenja in kolosalne rodnosti...”

In končuje časnikar Stane Špegel svoje poročilo z ugotovitvijo:

„...Strelnikoff so za „Bitchcraft“ posneli in v domačih laboratorijih tudi zmontirali nizkoprorračunski videospot, ki ste ga lahko v preteklih dneh videli tudi na nacionalni televiziji, kjer so izid zgoščenke poskočnih Celjanov letos prvič zadostno obeležili, kar si Strelnikoff po dveh petletkah ustvarjanja nedvomno tudi zasluži.“

+ +

Kot vidimo, „poskočni“ in „ustvarjalni“ Celjani niso sami, ampak imajo zaslombo v medijih, ki jih v Sloveniji obvladujejo temne, bogate in Cerkvi sovražne sile.

Ob tem nesrečnem dogodku je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode takole formuliral svoj protest, objavljen v „Družini“ 22. februarja 1998:

MERILI SO V SRCE

Mislili smo, da ima nizkotnost svoje meje. Mislili smo, da se globlje, kot so v povojnih letih šli tedanji oblastniki v svojem sramotanju duhovnikov, škofov in papeža, pač ne more. Obstaja prag, smo si dejali, ki ga človek v svoji perversnosti ne more prestopiti. A zmotili smo se. To, kar se glede žaljenja naših najglobljih verskih čustev ni zgodilo v totalitarnem režimu, si je dovolila skupina popevkarjev, ki je na naslovnico svoje zadnje zgoščenke postavila Brezjansko Marijo, ki namesto Jezusa pestuje - sram me je zapisati - podgano. Tudi v domišljiji najbolj izgubljenega, najbolj zavrženega in s sovraštvom do vere najbolj nabitega Slovenca bi se težko porodila hujša žalitev.

Ranili so nas v naših najčistejših čustvih; v tem, kar nam je kot kristjanom in Slovencem najdražje in najsvetejše. Merili so v srce in nas zadeli. Mislili smo, da je vsaj Jezusova mati obvarovana pred njihovim cinizmom in prostaštvom. Ne. Šli so korak naprej in s svojo pošastno domišljijo onečastili tudi tisto najlepše, najnežnejše, najčistejše, kar slovenski človek nosi v svojem srcu. S tem so najgloblje užalili stotisoče, ki se vsako leto zbirajo ob brezjanski Mariji, tisoče Slovencev po svetu, ki v svojih domovih častijo njeno podobo kot spomin in simbol daljne domovine.

Svet sovraštva in sloganov

DRAGO OCVIRK

Temelj sožitja med ljudmi je medsebojno spoštovanje. To velja tako v odnosih med posamezniki kakor med skupnostmi (narodi, verstvi, strankami idr.). Takšno vseobsegajoče spoštovanje je pridobitev in vrednota civiliziranega sveta, zato naleti vsako dejanje zoper njega na ostro obsodbo javnosti. Nobena oblika žaljenja, poniževanja, smešenja drugih in norčevanje iz njih ni civilizacijsko sprejemljivo. Dovolj je drugih načinov, da izrazimo svoje poglede, vključno z nestrinjanjem ali zavračanjem kakih idej ali dejanj. Spomnimo se, kak vihar je sprožil pred prvimi svobodnimi volitvami plakat, ki je naše vodilne komuniste postavil ob bok tovarišem z Vzhoda. Naši veljaki so ogorčeno protestirali, da so neke civilizacijske meje povsod, tudi v strankarskih bojih, in da vse ni dovoljeno. Žal se danes ne oglašijo, ko gre za spoštovanje drugih. Tako so ostali tihi, ko je Z. Jelinčič pred nedavnim razglašal Bernikove volivce za „golazen“, s katero bi bilo treba že davno opraviti. Vse kaže, da tem ljudem še vedno več pomeni ideološka pripadnost kakor spoštovanje človekovih pravic.

Človek ni otok, ampak je oseba, to je bitje z drugimi, družbeno bitje. Ker pa skupnosti ni brez struktur, simbolov, spomina in vizije, ki ji dajejo zavest, podobo in učinkovitost, vsebuje spoštovanje človeka tudi spoštovanje njegove skupnosti in vsega, kar to skupnost omogoča. Zato mora pravna država ščititi te skupinske vrednote s pravno ureditvijo, saj v nasprotnem primeru ne bi storila ničesar za dejansko in učinkovito varovanje človekovih pravic.

Vendar včasih prihaja v demokra-

Brezmejna žalost me je prevzela, ko sem zagledal ta umotvor. Ostal sem brez besed. Nem v svojem sramovanju. Ljudje, ki govorijo isti jezik in gledajo isto čudovito krajino, ljudje katerih predniki so spoštovali isto kot moji - ti Slovenci si dovolijo nekaj tako neskončno podlega.

Tu ni več besed. Tu je samo žalost. Nema žalost in bolečina. „Mati. Kaj so ti storili!“

Franc Rode, nadškof

ciji do navzkrižja pravic. Tako je npr. lahko sporno, ali se je pravica do izražanja sprevrgla v pravico do zaničevanja in žaljenja drugega (bodisi naravnost bodisi posredno v napadu na katerega od vidikov njegove skupnosti), ali pa, nasprotno, ovira zahteva po spoštovanju določenih prepričanj, simbolov idr. pravico do svobodnega izražanja. Zaradi takih primerov so francoski škofje ustanovili združenje Verovanje in svoboščine, ki ščiti pravice katoličanov. Združenje se je oglasilo tudi januarja, ko je Volkswagen reklamiral nov model z motivom zadnje večerje. Na plakatu Jezus pravi: „Prijetelji, veselimo se, kajti rojen je nov golf.“ Ob tem je eden od škofov izjavil: „Res, ta plakat ni napadalen, vendar razvrednoti srce naše vere. Kako si lahko kako podjetje, ki tako dobro ščiti svojo znamko s sodnimi procesi, misli, da mi ne bomo ničesar ukrenili?“ Vendar so škofje

lahko tožbo umaknili, ker se je Volkswagen opravičil, odstranil žaljiv plakat, francoski Karitas pa poklonil večjo vsoto za potrebne.

Naša Cerkev še nima podobne ustanove, a je skrajni čas, da jo ustanovi, saj so pojavi protikatoliškega rasizma vse bolj pogostni. Te dni je katoličane prizadela in do globin našega najbolj intimnega in občestvenega bitja užalila in užalostila slika brezjanske Marije s podgano v naročju. Tako upodobitev si je umislila skupina Strelnikoff na ovojnic glasbenega albuma.

Če imajo Strelnikoffi kaj proti krščanstvu, Cerkvi, kakemu katoličanu, ali niso mogli tega povedati bolj civilizirano? Očitno ne, saj ne zaničujejo le Cerkve, marveč vsa verstva, kot so povedali v Mladini. „Cerkev v Sloveniji že dolgo žali inteligenco vernikov in nevernikov. (...) To je približno, karsimislmo o slovenski katoliški cerkvi in o katoliški cerkvi nasploh. (...) Pa o verah nasploh, da ne bomo diskriminirali.“ Natanko tako razmišljajo rasisti o ljudeh drugačne barve,

Po oskrunjenju podobe Kraljice Slovencev.

Po slovenskih mašah vseh verskih središč v Argentini se je opravila pravna pobožnost.

Po istem namenu se je molilo tudi po naših družinah.

Foto: Marjan Šušteršič

antisemiti o Judih, totalitarci o drugače mislečih.

Katoličani se imamo za Marijine otroke, in če smo potemtaka z Jezusom vred podgane, ali ne nakazuje ta ovojnica, koga je treba počistiti - deratizirati - v naši družbi? Ali ne sporoča ta slika istega kot Jelinčičevo govorjenje o „golazni“, ki bi jo bilo treba že davno pobiti? In vsi drugi napadi na Cerkev, ali ne izzvenijo vse bolj razločno kot koračnica eksterminatorjev katolištva na naših tleh? Ob tem smo katoličani toliko bolj zaskrbljeni, ker tako hujskanje širijo in podpirajo mediji. Slovenske novice npr. omenjajo „domiseln in nadprovokativen ovitek, na katerem Marijas krono pestuje podgano s krono.“ Je žalitev res domiselnost? Nedelov novinar pripoveduje: „Z mize naju je gledal ovitek plošče in z njega Marija z Brezij, ki je v naročju namesto deteta držala kronano podgano. Njene rdeče oči so mi pravile, da so Strelnikoffi več kot bend...“

Nismo se še dobro poslovili od enoumja in nasilja, ko zopet tonemo v

„svet sovraštva in sloganov“, kot bi temu rekel Orwell. Spet so si eni vzeli pravico, da druge popljujejo in to opravičujejo s slogani o „svobodi“, „ustvarjanju“, „pohlepni Cerkvi“, „verski debilnosti“, „gozdovih“, „splavu“ ipd. Bomo katoličani, Marijini otroci, končno začeli uporabljati vsa demokratična sredstva, da bi lahko s svojo Materjo vred poveljevali Boga, ker je razkropil ošabne, mogočne vr-

gel s prestolov in povišal nizke? Povezujemo se, iščimo nova pota za uredništev in uveljavitev evangelijav družbi. Vsak in vsi sodelujemo po župnijah, v gibanjih ipd.; priprava na sinodo naj postane delavnica novih zamisli in dejanj... Vedeti moramo namreč, da se verska svoboda, pravica do obstoja in spoštovanje izborijo s kakovostjo: tega ne bo nihče storil namesto katoličanov in za nas.

Ukradli podobo svetogorske Kraljice iz cerkve v Devoto

V četrtek, 29. februarja, so v dopoldanskih urah neznanci ukradli podobo svetogorske Marije iz cerkve sv. Rafaela v mestni četrti Devoto. Podobo so primorskim rojakom podarili slovenski frančiškani s Svete gore pri Gorici po posredovanju pok. dekana Andreja Simčiča pred dobrimi 20 leti. V tej cerkvi je vsako prvo nedeljo v mesecu popoldne sveta maša. Podobo je naslikal akad. slikar Izidor Mole. Storilci so odprli zaklenjeni zaščitni „pokrov“, pritrjen

na steno, sneli podobo iz okvirja, platno s podobo odnesli, vse drugo pa pustili. Kdo in iz kakšnega razloga je to storil, si ne znamo razlagati. Obvestili smo policijo, zmolilil na prvo nedeljo v februarju zadostilno molitev, bili pa kot častilci svetogorske Kraljice hudo prizadeti. Da bi storilec prinesel podobo nazaj, ni verjetno. Skrbeli bomo, da bomo ukradeno podobo nadomestili z drugo. Novo podobo bodo znova poslali slovenski frančiškani s Svete gore.

Tako za tatovi podobe svetogorske Kraljice v Buenos Airesu kot za skrunilci brezjanske podobe v Sloveniji so verjetno iste temne sile. - Foto: Marko Vombergar

KONEC IMPERIJA, a ne zmote

MARKO KREMŽAR

(5) Druga pot na Poljsko

Ko se je odpravljajal na svoj drugi obisk domovine, se je papež Wojtyła zavedal, da ga čakajo težki dnevi. Obsedno stanje v državi je še trajalo in ni bilo upanja na bližnjo rešitev iz vsestranske krize. Solidarnost, ki je imela večino vodilnih članov po zaporih, ni imela moči, da bi uspešno izpeljala napovedano stavko, Cerkev se je bala, da bi del mlajšega klera zašel od pastoralnega dela v ilegalno politično dejavnost, vlada pa je izgubljala mednarodne kredite in bila pred gospodarskim prelomom.

Po pristanku na varšavskem letališču 16. junija 1983 je papež kratko pozdravil rojake, ki so ga sprejemali, in se spomnil vseh, ki so trpeli in bili zaprti. Še isti dan se je srečal s predsednikom države generalom Jaruzelskim, ki je kasneje pripovedoval, da je bil ob tem srečanju nemiren. Čutil je, da gleda papež v njem „človeka, ki je razglasil obsedno stanje“. Papež je v javnem nagovoru oblastem poudaril pravico Poljske do neodvisnosti, pa tudi izrazil pričakovanje, da bo vlada izpeljala potrebne reforme na podlagi notranjih dogovorov. V osebnem razgovoru s predsednikom pa je papež poudaril, da je zanj „bolj boleče, da je vlada razpustila svobodne sindikate kot da je razglasila obsedno stanje“. Jaruzelski mu je odvrnil, da on čuti drugače, da je bil ta korak zanj silno težak in da je storil to le, ker je bila Poljska resnično v nevarnosti (H.H. 378). V tem razgovoru papež in general nista našla skupnih točk. Poslovala sta se hladno.

Na poti po Poljski so papeža spremljale množice in čakale, da bo spregovoril magično besedo „Solidarnost“. A papež je govoril o pogumu, o tem, kako naj vsak Poljak postavi v sebi jezo proti demoralizaciji, govoril je o osnovni solidarnosti, o vzajemnosti, ki naj vlada med ljudmi, a revolucionarnega vzklika ni bilo kljub zastavam z napisom Solidarnost, ki so vihrale med množico okrog njega. V Čenstohovi, kjer je bilo pred svetiščem na Jasni Gori zbranih milijon vernikov, je papež prosil Marijo, „ki jo je Božja Previdnost dala v obrambo poljskega naroda...“ za pomoč „vztrajanja in upanja“. Zmaga bo zmaga duha. Zmaga je v nas samih; „svetniki in blaženi nam

kažejo pot do zmage, ki jo dosega Bog v človeški zgodovini“. Kdor hoče zmagati, mora „živeti v duhu resnice“. Pozval je rojake, naj bodo pogumni, kajti zmaga pomeni živeti po vesti in klicati „dobro in zlo po imenu“ (H.H. 380). Na prošnjo vernikov, da naj ostane z njimi, je sveti oče poklonil Kraljici Poljske škofovski pas, katerega je nekoč prestrelila krogla, ki mu po Božji volji ni vzela življenja. Ob tej priložnosti je spregovoril znane besede, da je država resnično suverena le, „kadar vlada družbi, služi skupni blaginji... in pomaga narodu, da najde v njej svojo identiteto“. Nato pa je izročil Mariji v varstvo tudi „tiste, ki nosijo oblast in so v težkih okoliščinah odgovorni za usodo Poljske“ (H.H. 386). Jaruzelski je opazil v teh besedah nepričakovano podporo.

Zadnji dan obiska je vlada omogočila, da se je papež srečal z Walenso, ki je bil v hišnem priporu. V kratkem pogovoru sta si izrazila medsebojno zaupanje v

končno zmago Solidarnosti, a Walensa je dobil od papeža tudi namig, naj se za nekaj časa ne izpostavlja. Isti dan je imel sveti oče kratek sestanek z izobraženci, ki so vzdrževali kljub policijskemu nadzoru stike z majhno skupino, po osemnajstih mesecih obsednega stanja, zelo opešane organizacije Solidarnost.

Morda najvažnejši dogodek tega papeževega potovanja ni bil predviden v uradnem dnevnem redu. Malo pred odhodom je sveti oče sporočil Jaruzelskemu, da si želi ponovno srečati z njim in sicer brez prič. Pogovarjala sta se poldrugo uro in o vsebini razgovora vemo le po pripovedovanju poljskega predsednika, kateremu je dal papež vedeti, da se ne pogovarja s predstavnikom partije in vlade, temveč z generalom poljske vojske. To mu je omogočil Jaruzelski, ki se je v pismu, ki ga je pred obiskom pisal papežu, podpisal kot general. Tako sta sogovornika našla skupno točko, ki je bila skrb za Poljsko. Papež je dosegel od Jaruzelskega obljubo, da bo čimprej mogoče spet zagotovil

na Poljskem spoštovanje „človekovih pravic“. Držal je besedo in kmalu po papeževem obisku odpravil obsedno stanje. Papež pa je v stikih z demokratičnimi državniki dosegel izdatnejšo pomoč za Solidarnost in poskrbel, da gospodarski pritisk Zahoda ni spravljal v neposredno nevarnost poljske vlade. To so nekateri katoliški krogi spet razumeli kot papežovo kapitulacijo in sprejetje socialističnega režima. Čas je pokazal, da so se hudo motili.

Po obisku Janeza Pavla II. se je na Poljskem nekaj spremenilo. Solidarnost je postajala vse bolj ideja, ki je zajemala ljudsko domišljijo, postajala je družbena vrednota. Ljudje so po papeževih besedah postajali bolj samozavestni, stvari so pričeli imenovati s pravim imenom, zlu so rekli zlo in dobremu dobro. Življenje iz resnice je vračalo pogum in ta notranja sprememba je postajala nič manjši izziv za komunistično vlado kot sindikat Solidarnost, ki se je le polagoma krepil.

Jaruzelski je moral o pogovorih s papežem in o posledicah obiska obširno poročati v Moskvo Juriju Andropovu, bivšemu poveljniku KGB, ki je po smrti Brežnjeva prevzel vodstvo Sovjetske zveze (SZ). Andropov je pravilno presojal, da „pričenja Cerkev nov način nasprotovanja partiji“ in da je „danes Cerkev mogoča sila proti socializmu“. Jaruzelskemu je naročal, da je treba vpliv Cerkve v javnem življenju spet omejiti. Po Andropovi smrti februarja 1984 je moral braniti Jaruzelski svoj odnos do Cerkve pred Gromikovom in Ustinovom, ki sta predstavljala novega moskovskega oblastnika Černenka. Iz njunega poročila je razvidna presenetljiva ugotovitev, da gleda „Jaruzelski v Cerkvi potrebne-ga zaveznika, brez katerega vladi ne bi bilo mogoče nadaljevati“. Gromikov je ob tem poudaril, da ni Jaruzelski niti z besedo omenil kake potrebe odpora proti „Cerkvenim spletkam“ (H.H.388).

Ko je kasneje še malo poznani Michael Gorbačov analiziral omenjeno poročilo, je pripomnil, da verjetno „še ne razumemo, kakšne namene ima Jaruzelski. Morda namerava upeljati na Poljskem pluralistično vladno“. Enajst mesecev potem je Černenko umrl. Nasledil ga je Gorbačov in pričel z Jaruzelskim razpravljati o možnosti pluralistične vlade, ne le na Poljskem, marveč celo v SZ, kot izhodu iz gospodarsko-politične zagate. Komunist Jaruzelski mu je takrat razlagal o pomenu katoliške Cerkve in o osebnosti papeža Janeza Pavla II. Gorbačov

se je čudil, ker je bil vajen, da je partija pravoslavno Cerkev v SZ zlahka obvladala. Postal je pozoren na poglavarja katoliške Cerkve, katerega je obiskal nekaj let kasneje, 1. decembra 1989, ko je bil sovjetski imperij že v razkroju (H.H. 472).

Naslednji obisk domovine

V času tretjega papeževega obiska poljske domovine, 8. junija 1987, ni bilo več dvoma, da je padec komunističnega režima le vprašanje časa. V zasebnem razgovoru je Jaruzelski z zadovoljstvom poročal Janezu Pavlu II., da so ta njegov obisk pripravili skupaj katoliški škofje in predstavniki njegove vlade. S tem je priznal dejstvo, ki ga je izrazil sveti oče nekaj dni kasneje pred 750.000 verniki v Gdansk, in sicer, da je postala beseda Solidarnost, ki je bila prvič javno izpovedana prav v tem mestu, pričetek nove poljske svobode in simbol, ki ga svet ne bo pozabil. Krik solidarnosti v Gdansk je postal po papeževih besedah že del poljske zgodovine. Danes vemo, da je bil ta krik prvi tresljaj potresa, ki je zrušil berlinski zid in komunistične režime vzhodne Evrope. Vemo pa tudi, da je papežev zmagovalni in pretresljivi shod v Gdansk pomenil višek njegovega narodnega poslanstva. Mojzes je pripeljal svoje ljudstvo iz puščave...

Ko je štiri leta kasneje, junija 1991, Janez Pavel II. ponovno obiskal svojo domovino, ki je bila že prosta dolgoletnega komunističnega režima, pa tudi

strahu pred sovjetsko vojsko, sta ga slovesno sprejela novi predsednik Lech Walensa in primas Jožef Glemp. Ljudstvo pa je ostalo pri tem nepričakovano hladno. Konec je bilo stiske in mnogi so pričenjali slediti drugim vodnikom, nekateri pa celo novim bogovom.

Ko je govoril množici na letališču v mestu Kielce, jih je pozival, da je po dolgih letih rušenja prišel čas, ko je treba posvetiti delo in napore gradnji, obnovi, življenju. Življenje pa je treba spoštovati v celoti. „Čas je, da spremenite svoj odnos in pogled na novo spočetega otroka. Čeprav je lahko prišel nepričakovano, ni nikoli vsiljivec, nikdar napadalec... Ne zamenjajte svobode z nemoralnostjo!“ (H.H. 487). Prav v tem je papež zadel na bistvo problema. Ljudstvo, nevajeno svobode, jo je hotelo izrabiti na vse načine, brez vsake omejitve. Cerkveni nauk, ki jim je prinašal desetletja upanje, jim je postal čez noč v breme. Pravijo, da je ob očitnem nezanimanju vernikov za moralni nauk Cerkve, ob tej priložnosti papeža obšla silna žalost. Verjetno je začutil, da se je končalo eno obdobje in se pričinja nova doba njegovega papeževanja.

Dalje prihodnjič

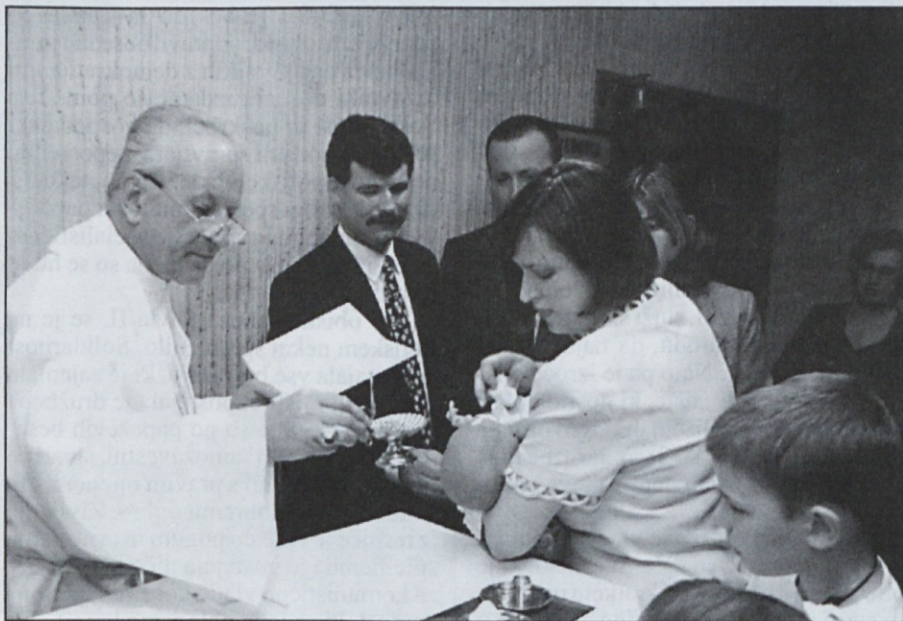
SEDANJI SLOV. TRENUTEK

S strani 88

ni trpela verska vsebina časopisa, potem smo postopoma vpeljali tudi več komentarjev in nekoliko analiziramo trenutno politično, moralno, etično in družbeno stanje, dajemo poglede, ki so blizu družbenega nauka Cerkve. S tem smo naleteli, kot vidim tukaj, na veliko odobravanje, pa vendar tudi na določene proteste. Nekaj ljudi nam je zaradi tega „Družino“ odpovedalo. „Gospod, prej je bila „Družina“ tako lep časopis, prej je samo o verskih stvareh poročala, zdaj pa govorite o politiki! Tega jaz ne maram, tega je povsod drugod dosti, zato odpovedujem „Družino“.“ Tudi takšne primere smo imeli. Vendar se ljudje sčasoma navadijo in danes je vedno več takšnih, ki to našo novo usmeritev podpirajo. Vendar so tu zelo jasne meje. Mi smo katoliški tednik, ki lahko skozi krščanski pogled na svet obravnava vse stvari, tudi politiko, vendar v omejenem obsegu in z nekim splošnim pogledom, ki nikakor ne sme biti strankarski, ampak cerkven pogled na politiko in na javnost. O pripravi na morebitni nov politični dnevnik in ostalo, morda kasneje kakšno besedo več.

Konec prihodnjič

22. nov. 1997 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu KAROLINA ANDREJA REZELJ, hči Marka in Rezke, roj. Rovan.

Sedanji slovenski trenutek

JANEZ GRIL

(2) KULTURA IN ŠOLSTVO

Tretje področje sedanjega slovenskega trenutka je **kultura in šolstvo**. Na tem področju se morda najbolj čutijo posledice komunistične indoktrinacije. Krščanske tradicionalne vrednote v sodobni slovenski kulturi nimajo pravega mesta ne prave veljave. V ospredju je nekakšna alternativna kultura. Manjše skupine, ki predstavljajo neko alternativno kulturo, ki je veliko bolj čislana kot pa klasična ali umetnostna ali kulturna ali literarna ali kakršnakoli usmeritev. V svetu kulture, med kulturniki je veliko ljudi, ki imajo strah pred Cerkvijo. Slovenija ima sicer nekaj dobrih umetnikov, pisateljev, slikarjev, igralcev, pesnikov, ki so tudi mednarodno uveljavljeni, vendar da bi oni dajali ton slovenski kulturi, to pa ne bi mogel človek reči. Pa tudi na tem področju se bodo stvari spremenile.

Mnogi med temi mladimi ali srednjih let umetniki so tudi dobri kristjani. Seveda mnogi niso tako uveljavljeni kot drugi, ker niso imeli možnosti, da bi šli na umetniške razstave, da bi jih pošiljali sem in tja ali kamorkoli. Bili so samo doma in to v glavnem v cerkvenem krogu uveljavljeni, ni bilo galerij, kjer bi lahko razstavljali. Danes se to spreminja. V cerkvenih prostorih imamo trenutno na Slovenskem okrog deset galerij za slikarje in kiparje, kjer že vsi radi razstavljajo in se tudi na ta način uveljavljajo v slovenski kulturni javnosti.

Naj navedem primer, banalni, kako pride do zavračanja določenih idej. V Ljubljani bomo gradili novo nunciato in nuncij je po nasvetu za idejni predlog nunciature vprašal pet arhitektov (interni razpis). Med temi tri kristjane pa dva, ki nista ravno kristjana, sta nekje blizu tem našim krogom. In se je uradno društvo arhitektov pritožilo, zakaj ni bilo javnega razpisa, da bi lahko tudi oni sodelovali, in so grozili z bojkotom in podobnimi stvarmi. Tu so določene napetosti, kar kaže, da je bil ta del umetnostne kulture, ki se sklicuje na krščanske vrednote, v preteklosti močno zapostavljen.

Komunizem je torej uspel predstaviti Cerkev kot institucijo, ki je predstavljala nekaj grozljivega, kot neko tesnobo, ki človeka utesnjuje in mu ne da ustvarjalne svobode, umetniške širine. In te napačne podobe so v mnogih glavah umetnikov. Takšne podobe sicer nihče ne zagovarja,

tudi mi ne, vendar v njihovih glavah je kot posledica neke dobe in nekega časa, kot da bi Cerkev ogrožala njihovo umetniško svobodo. Ko se ti ljudje srečajo z nekom iz cerkvenega vrha ali z nekom, ki na tem področju deluje, z velikim olajšanjem sprejmejo novo podobo Cerkve. Vidijo, da to ni tisti strah, ki so ga imeli v glavah, in to počasno spreminjanje je uspešno, vendar zahteva nekaj časa. Zahteva osebno srečanje, zahteva pogovor, zahteva tudi potrpežljivost, da človeka ne napade zaradi njegovih res smešnih predstav, ki jih ima o Cerkvi. Je to neki proces, ki pa se na koncu konča s povsem novim pogledom tistega človeka na Cerkev in njeno gledanje na kulturo.

Podobno bi lahko rekli za šolstvo. Šola je bila vedno sredstvo za širjenje ateizma v preteklih desetletjih. Ta šola je naredila veliko škode in povzročila neko stanje, kakršno pač danes je, ki ni rožnato v primerjavi s petdeset let ali več nazaj. In nova zakonodaja hoče ob tem reči: To je pač slovensko kulturno, vrednostno, nazorsko stanje! Tega ohranjamo in ne dovolimo, da bi Cerkev kakorkoli rehabilitizirala slovensko kulturo in šolstvo ali se usedla na mesto, kjer je prej bila partija oz. komunizem. To so zopet napačne predstave. Saj hočejo s tem reči: Prej nas je davila partija, sedaj nas pa hoče Cerkev. Seveda mi tega nočemo, želimo pa, da bi bila šola nazorsko odprta, da bi omogačala otrokom spoznati tudi krščanstvo, saj je vsa umetnost in vsa kultura bistveno povezana s krščanskimi pojmi in predstavami. Tega danes pri nas mnogi ne razumejo in zato je to eno izmed področij, kjer bo v prihodnjih letih še veliko debate in veliko pojasnjevanj in najbrž tudi obtožb in česa podobnega. To bi bilo na kratko gledanje kulture in šolstva.

MEDIJI ALI JAVNA GLASILA

Naj se še ustavimo pri **medijih** ali pri **javnih glasilih**. Danes kontrole, ki je bila včasih, seveda ni. So pa v glavnem isti ljudje, ki so se razglasili za samostojen časopis „Delo“, urejajo in vodijo ga pa marsikdaj po starih navadah in starih merah. Podobno velja tudi za ostale medije kot so radio, televizija in lokalne radijske postaje, drugi časopisi, dnevniki, tedniki itd. Zopet gre za napačno podobo o Cerkvi, napačno primerjavo med Cerkvijo in partijo. Ti ljudje, seveda, si ne želijo, da bi jih partija še naprej dirigirala in jim dajala direktive, kako morajo pisati. Včasih je bilo tako, ko je bil kak pomemben dogodek, je prišel na uredništvo določeni „tovariš“, in povedal: Tole so direktive, tako bomo pač gledali na te stvari. In novinarji so te direktive razumeli in kdor je pisal o tej stvari, je

29. nov. 1997 sta se v cerkvi Srca Jezusovega v Villa Ballesterju poročila LORENA NATALIJA ALBREHT in ANDREJ PETER REZELJ. Čestitamo!

upošteval, kdor je pisal o umnem sadjars-tvu, je to tudi upošteval, kdor je pisal o politiki, je še posebno upošteval, kdor je napadal Cerkev, je tudi upošteval direkti-vo, ki je bila dana in povedana na nekem neformalnem sestanku, in vsi so se je držali. Tega ne želijo več in če jim nekdo reče ali pa je v njihovih glavah misel: Zdaj je pa tukaj Cerkev, ki nam bo zopet dajala direktive..., takšno Cerkev ve-likokrat oni zavračajo. Vendar je to na-pačna podoba.

In še nekaj je, drži tisti stari slovenski pregovor: *Kar se Janezek nauči, to Janez zna!* Mnogi teh starih novinarjev so se pač naučili tako pisati, tako gledati in jim je težko, potem ko so vse življenje na neki način pisali, potem svoj način pisanja, svoje poglede, svoje ocene stoodstotno spremeniti. In to so težave nekega Ježa in podobnih piscev, ki napadajo Cerkev, ker so vse življenje to delali. Morali bi si priznati: Dragi, ljubi jaz, vse življenje sem se motil, tukaj sem delal neumnosti! To pa zahteva neki osebnostni - vsaj razmis-lek, če ne že spreobrnjenje in pomeni neko osebno tudi - polomijo, če hočete, ker je pač zastavil življenje v smer, ki se je pokazala povsem zgrešena. In tega mnogi ne zmorejo, ne želijo in udrihajo po starih manirah in navadah naprej. To je v glavnem problem tega pisanja. Tukaj sem večkrat slišal, ko ste rekli, kako na-padajo Cerkev, nadškofa. V Sloveniji je 20 ljudi, ki to dela. To niso Slovenci, to ni slovenska javnost. Eden je na „Delu“, eden, dva sta pri „Mladini“, dva sta pri „Dnevniku“, trije so na televiziji, eden,

dva na radiu itd. Povsod je eden in ta dela velik hrup, ostali pa ponavljajo, v ljudeh pa pušča neki vtis. Za ene je to bolečina, za druge pa obratno in menijo: Prav je, zakaj se pa grejo, kaj pa dvigajo glave!

Potem je pa nekaj pisunov, pisem bralcev, ki pač imajo ta poklic, da zelo nizko, brez okusa, brez olike, brez osno-vnih manir napadajo kogarkoli. Ti ljudje seveda niso krivi, če so takšni, kriv je urednik, ki takšno pismo objavlja. To je stvar urednika in njegovega razumevan-ja, kaj je dostojno in kaj ni več. In teh mer nimajo. Če vprašam urednika „Dela“, zakaj pa to dopuščaš, mi reče: Veš, to je pa zdaj demokracija. Odgovorjam: Nekaj je pa tudi bonton, tudi ta ima svoja pravila! S tem se srečujemo v teh, levo usmerjenih časopisih. Prav danes vsi poudarjajo svo-jo samostojnost in neodvisnost. Imajo pa veliko naklado.

Slovenci smo nazadnjaški, se težko navadimo novega časopisa. Mnogi so govorili: Saj bi „Slovenca“, kupil, ko sem pa tako navajen na „Dnevnik“. Pri ljudeh igra vlogo že zunanja podoba časopisa. Navajeni so, da je na tej strani to, na oni ono in mnogi niso prevzeli novega časo-pisa, ker so bili na starega navajeni. Izkušnja s „Slovencem“ je bila žalostna, poizkus ni uspel. Od prvega pa do zadn-jega dneva sem bil poleg in lahko rečem, da je nekaj dobrega kljub temu naredil v tem času in se je splačalo potruditi. Nabrali smo si izkušenj za kakšno bodočo inicia-tivo, ki bo morala biti bolj uspešna kot je bila ta.

Drug takšen poizkus, ki pa je uspel, je

Radio Ognjišče, ki je med bolj poslušanimi radii na Slovenskem. Je to privatni radio in se mora sam vzdrževati. V ta namen obstaja društvo Prijatelj radia Ognjišče, ki ima približno 6000 članov. Vsi prosto-voljno na mesec nekaj prispevajo, da ga podpirajo. S to podporo in z oglasi se že za silo pokriva, tako da je samo minimal-no še deficitaren.

Velika nesreča je bila s televizijo TV 3. Pokazala se je možnost, da dobimo kanale, in nekateri so bili mnenja, da ne smemo zamuditi te priložnosti, da bi s tem opustili nekaj zelo pomembnega. Vendar če nimaš dovolj denarja in če nimaš dovolj strokovnjakov, ki se na to razumejo, potem je takšna pobuda obso-jena na neuspeh. Ti, ki so začeli s to televizijo na Slovenskem, niso imeli do-volj denarja pa tudi ne pravih ljudi. Na Slovenskem je malo ljudi, ki se razumejo na te moderne medije in če se razumejo, so že desetletja v službi pri nacionalni televiziji ter indoktrinirani s starim siste-mom in starimi vrednotami. Urednik te, žal neuspele televizije je bil eden tistih, zaradi katerega se je morala stara Jugos-lavija opravičiti Svetemu sedežu, ker je pred desetimi, morda petnajstimi leti udri-hal čez papeža. Sedaj pa je bil urednik enega od programov na TV 3! Povsem se je spremenil, ni se spreobrnul, po mojem mnenju, spremenil se pa je, a ni znal tega dobro voditi.

Marsikdo nam je že rekel: Zakaj ne prevzamete v roke enega starih časopi-sov? En poskus je bil. Krekova družba je kupila 20 procentov delnic „Dela“. In čeprav imajo 20 procentov delnic, nimajo svojega člana v nadzornem svetu, ker ga ne dovolijo, ker se bojijo vpliva tega člana. In je nemogoče kupiti še en paket delnic, da bi postali malo večji, odločujo-či delničarji. Verjetno je bil ta nakup nepotreben oziroma nekoristen, ker ni-majo nobenega vpliva kljub dvajsetim procentom delnic tega podjetja.

Nastala je „Demokracija“, ki je zelo blizu slovenskih socialnih demokratov, Ljudska stranka še vedno izdaja glasilo „Brazde“, obstaja Slivnikov „Mag“. Sli-vnik je bil zelo uspešen komentator pri „Delu“, potem je šel na svoje. Lahko povem, da smo ga tudi prosili, da bi postal urednik „Slovenca“, a ni hotel sprejeti. Potem je začel z „Magom“, ki najbolj napada še vedno ljudsko stranko in krščanske demokrate, pa naj bi bilo glasi-lo slovenske pomladi, kar prav gotovo ni. V taki situaciji smo potem pri „Družini“ našo versko tematiko nekoliko razširili. Najprej smo jo povečali na več strani, da

Dalje na strani 86

Nabirka misijonske skupine za leto 1996, ki so jo mladi poslali med najrevnejše v provinco Misiones, je tehtala 3000 kg.

Božidar Fink odlikovan

Častni znak svobode Republike Slovenije

Na Prešernov praznik 8. februarja letos je veleposlanik Republike Slovenije v Argentini, prof. dr. Janez Žgajnar, izročil našemu rojaku diplomiranemu pravniku Božidarju Finku odlikovanje: častni znak svobode Republike Slovenije, ki mu ga je podelil predsednik slovenske republike za njegove zasluge pri uveljavljanju Slovenije v Argentini ter pri njegovem uspešnem delu kot prvi njen predstavnik tukaj.

Veleposlanik je povabil v svojo rezidenco večje število rojakov, kulturnikov in predstavnikov društev, da skupno proslavimo narodni praznik - Prešernov dan. Najprej je izročil našemu dolgoletnemu kulturnemu, političnemu in javnemu delavcu Božidarju Finku odlikovanje predsednika Slovenije.

„Božidar Fink se je rodil 30. avgusta 1920 v Litiji, maturiral je na ljubljanski klasični gimnaziji leta 1939 in diplomiral na pravni fakulteti ljubljanske univerze leta 1943. Vmes je bil jugoslovanski vojak, med vojsko so ga Italijani internirali v Gonarsu. Od jeseni 1943 je bil domobranec - oficir, ki se je ukvarjal predvsem s pravnimi zadolžitvami.

Maja 1945 se je umaknil na Koroško, odkoder ni bil vrnjen zaradi bolezni. Nato je živel po taboriščih Monigo, Servigliano in Senigallia, kjer je deloval pri raznih organizacijah in šolstvu.

Poročil se je avgusta 1946 s Tinko Kovač, a v Argentino je prišel sam, družina pa pozneje, ker so jugoslovanske oblasti zahtevale njegovo izročitev. Prvo delo v Argentini je bilo vratarsko in poučevanje latinščine v noviciatu, nato pa je bil 30 let uradnik v podjetju Loma Negra; sedaj je že v pokoju.

Poleg navedenega je opravljal še številne pomembne naloge v slovenski skupnosti kot so:

- predsednik in odbornik Slovenskega katoliškega akademškega starešinstva,
- odbornik in kar 6 let predsednik Zedinjene Slovenije,
- voditelj Odseka za izobražence pri 1. katoliškemu shodu v Argentini,
- vodja narodno-družbenega odseka v okviru 2. katoliškega shoda,
- med ustanovitelji Slovenske kulturne akcije, odbornik in član glasbenega odseka,
- koncertiral kot solist in v kvartetu s sestrami,
- predsednik zadruga Sloga in odbornik,
- soustanovitelj in sodelavec 14-dnevnik Sij slovenske svobode.

G. Fink je v tem času napisal in objavil vrsto tekstov in predavanj, aktiven pa je še sedaj.

Zakonca Fink pa sta tudi uspela vzgojiti in omogočila študij šestim otrokom, ki imajo danes vsi akademsko izobrazbo: dve profesorici, Marija in Helena, univ. profesor in advokat dr. Andrej Fink, ter kar trije pevci svetovnega formata: Bernarda, Veronika in Marko, na katere smo ponosni vsi; tudi Slovenija in Argentina.”

K temu je dr. Žgajnar še dodal: „Dovolite mi, da k vsemu povedanemu dodam še nekaj svojih besed. Še predno sem vas osebno srečal prve dni julija 1995

tavniki državnih, političnih, ekonomskih in drugih institucij v Republiki Argentini ter opravljal konzularne posle za naše izseljence. Na to mesto je bil imenovan kot pravnik, ki je dobro poznal argentinske politične razmere in užival velik ugled med vsemi skupnostmi med slovenskimi izseljenci. S svojim delom je pomembno prispeval k promociji RS v Argentini, ki je kot prva v Latinski Ameriki priznala RS že 16. januarja 1992 in z njo vzpostavila diplomatske odnose aprila 1992. G. Fink je uspešno opravljal zaupane naloge. Za svoje delo ni prejemal plačila, povrnjeni so mu bili le materialni stroški. G. Fink je tudi poskrbel, da je RS mogla leta 1994 odpreti veleposlaništvo v Buenos Airesu.

Zato se je glasil predlog tedanjega ministra za zunanje zadeve dr. Dimitrija

Veleposlanik RS dr. Janez Žgajnar izroča odlikovanje dipl. pravniku Božidarju Finku.

pred stiško baziliko, le nekaj dni potem, ko sem postal kandidat za veleposlanika v Argentini, sem vedel o vas nekaj malega. Kasneje sem spoznal vaše delo za Slovenijo in dobil nekaj sugestij, kako mi boste lahko v veliko pomoč. Naj rečem samo tole: Ne le v pomoč, naravnost prijateljsko pomoč, kadarkoli in vedno, za kar sem vam iskreno hvaležen. V veliko čast si zato štejem, da vam smem danes izročiti to zaslužen priznanje Republike Slovenije in vam želim še naprej vse dobro, enako gospe soprogi in vaši družini!”

Naj še sledi nekaj podatkov iz obrazložitve za odlikovanje:

„Božidar Fink je od 1. julija 1991 pa do 19. avgusta 1994 bil pooblaščenec slovenskega zunanjega ministra, vzpostavljal je stike in vodil pogovore s preds-

Rupla, da predsednik Republike Slovenije g. Božidarja Finka za zasluge in osebni prispevek pri vzpostavljanju, razvijanju in krepitvi mednarodnih odnosov, ki prispevajo k mednarodnemu priznanju in uveljavljanju RS, odlikuje s Častnim znakom svobode Republike Slovenije.”

Odlikovaneц dipl. pravnik Božidar Fink se je nato zahvalil veleposlaniku za izročitev odlikovanja:

„Z zadovoljstvom sprejemam iz vaših rok priznanje slovenske države. Hvaležen sem vam osebno in prosim, da sprejmete mojo zahvalo tudi kot predstavnik države ter da jo sporočite predsedniku republike.

Prosim pa še, da mi dovolite ob tej priložnosti nekaj besed.

Delo za ideale ne sme iskati plačila in

časti. Moj ideal je vedno bil slovenstvo v vsem, kar ta pojem obsega, in z vsem, kar služi tej naši danosti. Svoje in naše slovenstvo sem vedno vstavljal v okvir domovine, ki sem jo razumeval v podobi matere hraniteljice. Ko nam je bila domovina vzeta, sem se opiral na rojake z enakim usodo, pri tem pa vedno mislil na dovršitev razvojnega procesa slovenstva v samostojni državi. Miselna shema mi je bila torej lok: narod - domovina - država.

Volja, da služim temu idealu, me je nagibala, da sem privolil v predlog organizirane skupnosti, ki ji pripadam, in potem sprejel imenovanje od slovenske izvršilne oblasti, ki je bila takrat že oblikovana po izidu svobodnih volitev. Opo- gumljala me je torej zavest, da me podpira zaupanje spet legitimne državne oblasti in tudi zaupanje rojakov, v katerih službo sem bil poklican. V hotenju, da ohranim zaupanje na obeh straneh, nisem nikoli utajil svojega idejnega prepričanja in pripadnosti. V zadoščenje mi je torej, da sem mogel v korist države in rojakov nemoteno delovati z oblastvenimi organi Slovenije po vseh zamenjavah in da so storitve moje službe sprejemali brez pomišljanja rojaki katere koli skupine ali miselnega kroga.

Priznanje, ki je danes izkazano na moje ime, pa naj velja tudi izseljenstvu, ki je z navdušenjem pozdravilo državno osamosvojitve in po močeh prispevalo k uveljavljanju slovenske države. Upam, da bo pomagalo pri utrjevanju skupnih moči, tako da bo še dolgo veljalo, kar ste, gospod veleposlanik, pravkar napisali v reviji Ambito Diplomático, da je namreč slovenska skupnost v Argentini odlično organizirana, da ima skupne domove, gledališke skupine, šolske tečaje, tedenski časopis ter da ohranja dobre odnose z matično domovino. Za to predstavitev se vam zahvaljujem in zagotavljam, da se bom tudi v prihodnje usmerjal k temu obojemu, notranji trdnosti in živosti ter k zavzetosti za blaginjo Slovenije. Vem, da so take volje tudi moji rojaki in prijatelji.

Dovolite še, da spomnim na priložnost kulturnega praznika, katerega predvečer obhajamo, in mi je ta okoliščina v posebno zadovoljstvo. Naša istovetnost je oblikovana po duhu, kulturnih vrednotah in moralnem herojstvu. Moja skupina se je zatekla pod Južni križ predvsem tudi s Prešernom. Prepojeni z njegovim duhom svobode in plemenite lepote smo se oglašali iz daljave in prihajali do obrobja domovine. S strahom in upanjem smo spremljali njen razvoj, žalovali nad njo in zanjo terjali pravico:

Tajati led naš šele začne se, pomlad je drugod že;

Iz vere živeti in narodu služiti

DR. VALENTIN INZKO

Gornje geslo označuje življenjsko pot dr. Valentina Inzka, koroškega javnega delavca, ki je pred kratkim dopolnil 75 let življenja.

Dr. Inzko izhaja iz rodu Einspielerjev, ki je dal šest duhovnikov, stebrov slovenstva in Cerkve na Koroškem. Tudi

v dragi slovenski ukročen ni domovini vihar.

*Stešemo svoj si čolnič nov, z Bogom zroč' mō ga valovom;
ni se navadil popred brēznov se, skal ogibāt'.*

Zdaj moramo biti ponosni na našo novo ladjo, čeprav še ni povsem izplula izmed čeri. Zato naj s Pesnikom pomólim:

*Da bi nebesa milost nam skazale!
Otajaj Krajna našega sinove,
njih in Slovencev vseh okrog rodove,
z domač' mi pesmam' Orfeja poslale!
Da bi nam srca vnel za čast dežele,
med nami potolažil razprtije
in spet zedinil rod Slovenšč' ne cele!*

Novi Orfej nam pomeni prerod moralnih nravi, vladavino resnice in pravice ter vzplamenevanje plemenitih narodnih in državljanskih čustev.

To misel vam sporočam, gospod veleposlanik, kot predstavniku države in vem, da govorim tudi po vašem razpoloženju in

sedanji jubilan se je uvrstil med oblikovalce slovenskega javnega življenja in se je njegovo ime že zapisalo v zgodovinsko kroniko Koroške.

Njegov vpliv je viden na različnih področjih.

Velike so njegove zasluge najprej za narodno ohranitev in razvoj Slovencev v Avstriji. Mlad se je odločil za humanistično smer študijev in se potem posvetil vzgojitelskemu poklicu. Kot profesor je učil slovenščino in zgodovino ter bil vrsto let vzgojitelj učiteljskega naraščaja za dvojezične šole. Dolgih 25 let je strokovno nadzoroval Slovensko gimnazijo in celotni slovenski pouk na višjih in srednjih šolah ter vodil manjšinski šolski oddelek pri deželnem šolskem svetu. Ob ustanovitvi Našega tednika je bil njegov odgovorni urednik, pozneje pa je sprejel glavno uredništvo tega tednika in tudi mesečnika Vera in dom. Sodeloval je pri ustanavljanju Katoliške prosvete in bil v vodstvu Družbe sv. Mohorja ter je zdaj podpredsednik njenega častnega sosveta.

Ob kulturno-vzgojnem prizadevanju niso dr. Inzku tuji politična misel in nastopi. Že pri 26 letih je bil ustanovni član Narodnega sveta koroških Slovencev in pozneje njegov predsednik. V tem okviru se je posvečal političnemu uveljavljanju

iz srca vseh vaših nocojšnjih gostov.

Iskrena hvala in vse dobro vam in vsemu slovenskemu svetu!"

Pri izročitvi odlikovanja so vsi prisotni izrazili z obilnim odobravanjem svoje veselje in priznanje Božidarju Finku, kateremu tudi naša revija, katere redni sodelavec je, čestita k odlikovanju.

Prešernov praznik

Kot uvod v proslavo Prešernovega dne smo vsi prisotni zapeli državno slovensko himno, nato pa sta mezzosopranistka Anica Rode in basist Luka Debevec zapela nekaj Prešernovih in narodnih pesmi, pri elektronskih orglah pa ju je spremljal prof. Ivan Vombergar.

Veleposlanik dr. Žgajnar je tudi predstavljal svojega novega sodelavca, opolno-močenega ministra Tomaža Kunstlja, ki bo v kratkem pričel svoje delo v Buenos Airesu.

Večer se je zaključil s pogostitvijo in družabnost.

slovenske manjšine, ki se je v povojnem času ostro razdelila po ideološki ločnici. Dr. Inzko je uvidel, da hoče biti koroška levica edini sogovornik Beogradu in njemu podrejeni Ljubljani, kar je povzročilo, da se je manjšinsko telo razdelilo in tudi ni moglo več imeti enotnega zastopstva v Avstriji, kot ga je imelo med obema vojnama. Za dvotirnost po drugi svetovni vojni je bila odgovorna komunistična ideologija in njene strukture. Dr. Inzko se je razdaljal pri delu za gosto mrežo zaupnikov NSKS in po dvajsetih letih abstinence dosegel ponoven samostojen nastop koroških Slovencev pri deželnozborskih volitvah. To je pomenilo simbolično potrditev integracije Slovencev v avstrijsko družbo, iz katere so se čutili odrinjene. V dobi Inzkovega predsedovanja je imel Narodni svet v programu poleg drugega zavzemanje za šolski verouk v materinščini, vključevanje mladih politikov ter izgradnjo in utrditev manjšinskega šolstva na politični ravni. Ob tem pa je tudi iskal možnosti za usklajevanje načrtov z levičarsko Zvezo slovenskih organizacij, a le v osnovnih narodnopolitičnih vprašanjih.

Kot prepričan katoličan posveča dr. Inzko moči verskemu in cerkvenemu področju. Tudi tu je razvijal delovni optimizem, ki ga je za vsa področja črpal iz povezanosti s Cerkvijo in v zavesti njene poslanstva. Bil je član koroške in vseavstrijske sinode ter bil tam glavni pobudnik za dokument o sožitju dveh narodov na Koroškem. Bil je tudi sopredsednik nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krške škofije in zastopnik Cerkve v sosvetu za koroške Slovence pri uradu zveznega kanclerja. V domačem kraju, Svečah pri Bistrici, pa je eden od stebrov farnega občestva, tako kot tudi kulturnega društva Kočna.

V javnem delovanju označuje slavljenca prizadevnost za kvaliteto v oznanjanju nauka, umetnostnem izražanju, razširjanju izobrazbe, poklicni strokovnosti in predvsem v srčni kulturi. Svoje geslo, ki je izraženo v naslovu, dopolnjuje z besedo in življenjem: S sosedom v miru živeti. Prepričan je namreč, da je v navzkrižjih interesov, pri katerih ne gre za načelne razlike, prava pot strpen, vztrajen in iskren dialog, ker le ta omogoča približevanje stališč.

Za prizadevno delo in dosežke je dr. Inzko prejel veliko priznanj in odlikovanj. Avstrijska vlada ga je imenovala dvornega svetnika in mu podelila častni znak za zasluge na področju šolstva, dežela Koroška pa mu je tudi dala veliki častni znak. Za zasluge za koroške Slovence je prejel srebrni častni znak svobode Republike Slovenije. Podeljeno mu je bilo pa-

NAŠI MLADI so se odzvali klicu na pomoč

Sestra Kristina Grilj je stopila v Kongregacijo sester frančiškanskih misijonark Matere božjega Pastirja in je od leta 1991 živela dve leti v noviciatu v Eldorado v provinci Misiones. Leta 1993 je naredila prve zaobljube in bila nato premeščena v San Pedro, Misiones, kjer je delovala med najbolj ubogimi te revne province. Na njeno povabilo sta se prva odzvala slovenski fant in dekle in ji v počitnicah priskočila na pomoč pri delu poletnega misijona. Misijonarila sta teden dni v San Pedro, Misiones, v Coloniji San Lorenzo v spremstvu nje ter s. Rahele. Povsod je največja duhovna in materialna revščina nemo kričala po pomoči. Pomanjkanje hrane in obleke, razpadle lesene hiše, brez luči in mnogokje brez vode, zgarani poljedelski delavci, neurejene družine, brez vsake vzgoje za higieno, brez čuta za organizirano skupno delo, bolni otroci, ljudje, ki ne slišijo besede o Bogu, in v skrajni bedi prepuščeni samim sebi. Tam sta se zavedla, da je s tem delom treba nadaljevati. Zato sta se obrnila na

slovensko skupnost, ki se je velikodušno odzvala. V teku leta je bilo zbrana in odposlana velika nabirka oblek ter denar, s katerim so zgradili novo leseno kapelo v San Lorenzo, posvečeno Maksimiljanu Kolbeju.

Misijon leta 1995

Naslednje leto 1995 se jima je pridružilo še eno dekle. Skupaj z argentinsko misijonsko skupino so potovali v isti kraj ter misijonarili deset dni v Coloniji San Lorenzo, ki se deli na dva dela. Tako kot prejšnje leto so obiskovali družine, molili ter pripravljali vsakdanja verska srečanja za otroke in starejše. To pot so tudi pripravili praznovanje svetih Treh kraljev in obdarili vse otroke z nabranimi darili. Namen teh srečanj je bil, da se tamkajšnji ljudje med seboj spoznajo in se organizirajo za nadaljnje delo: da sestavijo skupino mladih, organizirajo nedeljska srečanja, učijo verouk, nudijo prvo pomoč, da se kot skupnost znajo braniti pred socialnimi krivicami, da izmed sebe poiščejo voditelje, itd.

Misijon leta 1996. Stalna misijonska skupina

Zanimanje za to delo je raslo, mladi smo prihajali in želeli pomagati. V poletju 1996 se je skupina povečala na enajst mladih slovenskih misijonarjev. V tem

peževo odlikovanje Viteza sv. Gregorija in zlata medalja sv. Eme.

Najvišje odličje pa je jubilarntu njegova delavnost, značajnost in dobrotnost. Znanci najdejo v njem za vse dobro pripravljenega odkritega sogovornika in zanesljivega sodelavca, prijatelji pa pri vseh skrbeh v javnih poslih vedno prisrčnega in zaupnega družabnika.

letu smo napravili nabirko, na kateri je bilo nabranih okoli 3.000 kg obleke s pomočjo dobrotnikov slovenske in argentinske skupnosti. Obiskali smo San Pedro v provinci Misiones. To pot smo se razdelili na dve manjši skupini ter obiskali Paraje Lujan in Colonia Bellohorizonte. Delo je bilo podobno kot prejšnje leto, z razliko, da so bili drugi ljudje in druga doživetja. Naredili smo kratek obisk v Colonijo San Lorenzo, kjer smo šli v procesiji k novemu Marijinemu znamenju, ki so ga tamkajšnji prebivalci med letom postavili sredi tega kraja. Občutili smo, da so ti ubogi žejni božje ljubezni in dobrote. Zato smo se po končanem delu odločili, da bomo sestavili stalno misijonsko skupino, katera bo imela redne mesečne sestanke in katere glavni cilji bodo molitev in formacija, pomoč tem revežem ter misijon v poletju in obisk v zimskem času med počitnicami. Skupino bo vodila s. Kristina Grilj.

Misijon leta 1996

Pozimi leta 1996 nas je sedem misijonarjev znova odpotovalo na sever. Obisk je trajal šest dni. Obiskali smo vse kraje, kjer smo prej misijonarili. S seboj smo prinesli kip lujanske Marije, ki so ga domačini nosili od hiše do hiše. Obisk je bil kratek, a bogat. Opazili smo napredke. V Colonia Bellohorizonte je bilo slišati: „Imamo že veroučitelje za prvo obhajilo, skupnost se stalno zbira ob sobotah in nedeljah, pokrili smo kapelo z novo streho, imeli smo krst, praznujemo skupaj rojstne dneve“. V Paraje Lujan so tudi poročali: „Postavili smo cementne temelje za novo kapelo, imeli smo prvo sv. obhajilo, krst in dve poroki, uvedena je skupina za birmance, prišle so tri nove družine v naš kraj.“ Ob teh novicah smo se še bolj utrdili in veselili, ker smo videli, da naše delo ni bilo zaman.

Leta 1997 je naša misijonska skupina, po številu štirinajst misijonarjev, obiskala še enkrat Misiones. S seboj smo pripeljali zbrano nabirko, katero smo nabirali skozi vse leto (1.500 kg. obleke) in nekaj denarnih prispevkov. Razdelili smo se v tri skupine in delovali skozi dva tedna. Gradivo, ki smo ga pripravili in uporabljali, je bilo predvsem govor o Bogu Sinu kot na pripravo na prihod drugega tisočletja. Pozimi istega leta pa smo jih znova obiskali in delili z njimi njihova doživetja v pogovoru, pesmi in molitvi.

Z letom 1997 smo zaključili cikel misijona v obiskanih krajih province Misiones, kamor se bomo vračali na krajše obiske, da se stiki ne pretrgajo.

Leta 1998 začeli nov cikel z obiskom indijanske rezervacije v provinci Neuquen

V sedanji misijonski skupini smo: Danica in Veronika Malovrh, Franci, Pato in Andrej Grilj, Saši Jelenc, Cecilija in Bernard Grbec, Sonja Kolenc, Lučka, Veronika in Ivan Vombergar, Pavle Erjavec, Karla in Nevenka Skvarča, Sandi in Irena Žužek. Navezali smo stike z g. Tonijem Qualizza, ki nam je omogočil obisk indijanske rezervacije Nahuel Mapu (tigrova zemlja) Arriba, ki spada v Auca Pan (divji puma) sredi Predkordiljere in pod mogočnim ognjenikom Laninom.

15. januarja smo v Našem domu v San Justo naložili trailer in se v številu 13 mladih odpravili preko Junin de los Andes v imenovani kraj. Tam domujejo Mapuchi (zemljaki) iz rodu Pehuenches (Aravkanci), ki so bili preganjani, oropani in zapostavljeni kakor druga indijanska plemena v Ameriki.

Pokrajina je suha, hribovita, kamnita in neprimerna za poljedelstvo. Zato se večina domačinov ukvarja z ovčami, kozami, konji ter obrtništvom: pletejo ponče, ogrinjala in pasove. Ukvarjajo se tudi z lesom. Domačini poznajo vse avtohtone rastline in jih uporabljajo za zdravljenje, čeprav imajo zdravstveno postojanko 5 km daleč. Njihova kultura je kultura zemlje in jo je že Benigar opisoval v svojih spisih. Slovenski misijonar v teh krajih, g. Pernišek, jo je tudi opisoval, predvsem vsakoletno versko in kulturno srečanje

«nguillatún», kjer skozi štiri dni in noči prosijo in molijo k Bogu med plesom in petjem v svojem jeziku.

Franci Novak nas je pripeljal s svojim kombijem po divjih poteh rezervacije do komunitarnega doma, kjer smo odložili prtljago in prespali prvo hladno in deževno noč. Naslednji dan se je zjasnilo in smo si lahko ogledali kraj v vsej lepoti. Postavili smo tri šotore za nas in enega za shrambo, poiskali drva, prinesli vodo, pripravili raženj, uredili stranišče in „kopalnico“, in vse še isti dan začeli uporabljati. Obiskali smo tudi najbližje sosede. Zvečer smo pa z občudovanjem gledali zvezdna

Naši mladi napeljujejo vodovod. Pri kopanju 600 m dolgega jarka so se dobro odrezala tudi dekleta.

to nebo, opazovali zvezdne utrinke in sledili majhnim satelitom.

V nedeljo smo v komunitarnem domu imeli mašo, ki jo je daroval g. Renzo. Veliko smo peli, saj smo s seboj prinesli pet kitar, orgle in pa - dobre glasove. Domenili smo se za vodovod, ki bi ga napeljali skupaj z domačini, da bi povežali vodni izvir s hriba do tega doma.

Naslednji dan smo si za 100 m približali vodo s cevjo, ki so nam jo posodili domačini. Izkopali smo zanjo tudi jarek, tako da je bila voda zmeraj mrzla in čista. Obiskali smo še malo bolj oddaljene sosedine in učiteljico šole, da bi organizirali učenje ročnih del po šolskem pouku.

Zjutraj smo vstajali pred osmo uro, še predno se je sonce prikazalo. Skupaj smo zajtrkovali, prebrali kaj iz Svetega pisma, molili in se porazdelili v skupine, od katerih je imela vsaka svojo nalogo: ena za obisk družin, druga za kopanje jarka, spet druga za ročna dela, za pripravo jedi, pranja nogavic itd. Uspeli smo tudi obnoviti šivalni tečaj, ki je nedolgo pred našim prihodom prenehal. Skupaj smo zopet prišli za kosilo, za večerjo in večerno molitev. Zvečer smo se večkrat zbrali ob ognju ali pod zvezdami in si kakšno zapeli ob družbi neločljivega máteja.

Drugo nedeljo smo izrabili lep dan in hodili poldrugo uro do reke, kjer smo si lahko ogledali neomadeževano naravo v vsej njeni lepoti. Kakor je med Indijanci navada, smo tam molili in prosili za blagoslov; predno pa smo odšli, smo se zahvalili za vse dobre.

Letošnji misijon se je bolj osredotočil na socialno delo in fizično pomoč potrebnim. Počasi so nas začeli spoznavati in nas sprejemati medse. Težko je premostiti njihovo nezaupljivost.

Ročna dela, ki jih je vodila Cecilija s kakšnim pomočnikom, smo imeli po jutranjem in popoldanskem pouku. Otroci so bili zelo navdušeni, natančni, pazljivi in kreativni. Večkrat so ostajali po več ur, da so dokončali kakšno delo ali pa da so začeli drugo.

V hribu smo izkopali približno 600 m jarka, napeljali cevi in jih zasuli. Plastične dvecolske cevi smo kupili in pripeljali s pomočjo nabirke v slovenski skupnosti. Pri kopanju jarka so se izkazala tudi naša dekleta. Ostalo nam je okoli 200 m zadnjega dela, kjer je še treba položiti cevi in redukcijo 2/1.5, za kar bodo poskrbeli sosedje. Trije domačini so nam več ali manj pomagali in veliko je bilo priložnosti za pogovor (Mapuči so zelo zaprti). K izviru smo pripeljali tudi 5000 litrsko cisterno, da bo lahko vedno dovolj vode.

Za šivanje na ročni šivalni stroj in štrikanje sta pa poskrbeli Veronika V. in sestra Reyes Rodriguez-Asensio, ki nas je to pot spremljala. Napravili in popravili smo več oblek za žene in otroke. Šivalni stroj je vedno na razpolago v komunitarnem domu.

Dinamične večerne in jutranje molitve smo pripravljali v dvoje in izbirali odlomke iz Svetega pisma, pesmi, psalme ali verske zgodbe. Večkrat se nam je pridružil kakšen domačin in nas vedno obogatil s svojo duhovnostjo.

Družine smo obiskovali po dva in dva in z njimi delili izkustva, se pogovarjali, jih poslušali in se veliko od njih tudi naučili, četudi tega nismo pričakovali. Družine smo po dvakrat obiskali, tiste, ki so bile po dve uri hoda daleč. Iskali smo tudi priložnosti, da smo kaj prebrali iz Svetega pisma in se o tem tudi pogovarjali. Videli smo, da imajo veliko

potrebo po katehezi, saj so to nekateri tudi sami prosili.

Veliko je bilo tudi drugih dejavnosti, bodisi v poučevanju, zdravljenju itd.

Proti koncu misijona nas je obiskal g. Toni Qualizza in nam tudi maševal. Žal je ostal z nami samo en dan.

Predzadnji dan smo pa za slovo pripravili celodnevno srečanje. Nekatere družine so prišle z majhnimi otroki in s konjem dve uri daleč. Zjutraj je daroval sv. mašo g. Renzo, spremljala sta nas tudi dva misijonarja, ki sta obiskovala te kraje zadnja tri leta. Pri maši so sodelovali vsi Mapuči s prošnjami, petjem in zahvalo. Maša, ki je bila osrednja dejavnost tega dneva, je bila zelo lepa in dobro obiskana. Nato smo priredili kosilo, za kar so ljudje prinesli meso, „kafke“ (ocvrto testo) in zelenjavo. Pripravili smo razstavo otroških ročnih del in prisostvovali lovu na lisico, ki je ravno takrat prežala za ovčami. Fantje, napravljeni v gavče, so nam pa pokazali svoje spretnosti na konjih in priredili tekmovalne osmice. Narišejo osmico s konjem v galopu med tremi trstikami, razpostavljenimi v črti in v razdalji dolžine konja. Na žalost se je začel prepir med tekmovalci zaradi pijanosti enega izmed konjenikov. K sreči ni bilo hujšega in smo nadaljevali s plesom, petjem, srečelovom, podelitvijo nagrad, nogometom in še s tekmovalcem v „truco“.

Naslednji dan smo razdrli šotore, naložili kombi in trailer ter se poslovili od domačinov s pozdravom: „Peucayal!“ - „Na svidenje!“ s sklepom, da jih bomo obiskali še naslednji dve leti.

Zahvaljujemo se našim voditeljem Veroniki M., Franciju in Patriciji G., še posebej sestri Kristini Grilj, vsem članom skupine, ki se niso mogli tega misijona udeležiti, in drugim, ki ste nas s svojo molitvijo spremljali ter nam na katerikoli način pomagali, da smo lahko ponesli med Indijance tisto veselje, ki nam ga nudi vera v našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Zahvaljujemo se tudi dobrotnikom za vse, kar ste velikodušno darovali. Polovico od nabranega smo poslali duhovniku Renzo v Junin, drugo pa sestrám v Misiones. Za darove bodo oni poskrbeli, da se razdelijo med najbolj potrebne. Sestra Reyes se tudi zahvaljuje za darove, s katerimi so dogradili kapelico v provinci Misiones. Lepo pa se priporočamo še za naprej, ko bo nabirka za prihodnji misijon.

Misijonska skupina

(Misijonska skupina za plemenito iniciativo in delo, s katerim skuša blažiti telesno in duhovno stisko najbednejših, zasluži vse naše priznanje, simpatije in pomoč! - Uredništvo)

Kraj, kjer so si naši mladi misijonarji postavili šotore, ko so šli na obisk indijanske rezervacije v Neuquén.

Trije mladi Indijanci s svojo materjo.

+ ODŠLI SO +

**Duhovnik
Ludovik Ceglar**

Iz Brazilije je prišlo sporočilo o smrti duhovnika Ludovika Ceglarja. Umrli je v sredo, 4. februarja, pokopali so ga 6. februarja. V svojem zadnjem pismu bratu Karlu z dne 9. januarja je med drugim omenil le to, da ga delo za četrto knjigo življenjepisa nadškofa Vovka močno utruja in da mu je treba urediti le še opombe in kazalo. Zaradi zdravstvenega stanja v zadnjem času verjetno ni utegnil odpisati rokopisa v Celovec.

Ludovik Ceglar se je rodil 13. novembra 1917 v Metliki,

kjer je imel oče železničar od leta 1915 svoje zadnje službeno mesto. Po očetovi smrti leta 1918 se je mati vrnila v Stično s petimi otroki, od katerih so trije postali duhovniki. V Ljubljani je Ludovik z odliko opravil klasično gimnazijo in končal Teološko fakulteto. Dne 6. maja 1945 se je peš odpravil na Koroško, kjer ga je v Krki 19. maja sarajevski nadškof Šarič posvetil v duhovnika. Ludovik je nato tri leta deloval v Gunzenbergu pri Strassburgu. Leta 1948 je odšel v Čile, od tam pa leta 1956 v Brazilijo, v zvezno državo Goiás. Od leta 1957 je bival v državi Sao Paulo. Od leta 1960 je bil kaplan v bolnišnici v mestu Sao Roque. V letih od 1972 do 1978 je bil tudi župnik za Slovence v Sao Paulo.

Že v Čilu je začel pisati v razne revije in zbornike. Leta 1982 je začel pisati o Fatimi v Vestniku slovenskih domobrancev in do zadnjega je pisal o njej v lemontski reviji Ave Maria. Od leta 1976 je napisal devet knjig. Leta 1976 je celovška Mohorjeva izdala njegovo pesniško zbirko „Mati, domovina, Bog“, leta

Monika Kambič na Fitz Royu!

Za naslovnico 2. številke letošnjega „Duhovnega življenja“ smo objavili fotografijo mogočnega Fitz Roya s patagonskega juga. Ko smo se na uredništvu odločali in končno izbrali to fotografijo, nismo niti slutili, da se takrat odpravljata na isti konec sveta dva Slovenca...

Gre za Bariločanko **Moniko Kambič** in soplezalca **Klemena Malija** iz Slovenije, ki sta prišla v drugi polovici januarja v Argentino s tem namenom. Pri prvem naskoku na Fitz Roy so v resnici bili trije andinisti; poleg njiju dveh še drug Bariločan Alfredo Aliaga, ki pa je zaradi slabega počutja že na začetku izstopil

iz naveze. Ona dva sta šla sama naprej skoraj do vrha, povzpeli bi se morala samo še 150 m, ko sta se zaradi neurja morala umakniti nazaj v bazo.

Pri drugem poskusu - izbrala sta francosko-argentinsko smer - ju je spremljalo lepo vreme in sta po desetih urah in pol dosegla vrh Fitz Roya (Opozorjeni smo bili, da smo zadnjič objavili napačno višino te gore. Pravilna je: 3441 m.). Preplezati sta morala 600 m stene in 300 m prečke! Poleg tega sta se povzpela še na sosednji vrh (na omenjeni naslovnici viden levo od Fitz Roya), ki se imenuje Poincenot in meri 3036 m višine.

Prejeli smo izrezke iz dveh slovenskih časopisov, ki objavljata fotografije in poročata o priznanjih, ki jih je podelila Planinska zveza Slovenije najuspešnejšim alpinistom in alpinističnim smučarjem za

sezono 1996/97. V njih bomo, da je priznanje za **najuspešnejšo alpinistko že drugo leto zapored pripadlo Moniki Kambič**. „Delo“ med drugim tudi poroča: „V minuli sezoni je opravila več kot 80 vzponov doma in v tujini, med njimi tudi nekaj velikih klasičnih smeri v Dolomitih in Bonattijev steber v Druju. V začetku leta (*lanskega!*), naše pojasnilo) je obiskala tudi Patagonijo, kjer pa ni uresničila vseh načrtov, zato bo letos odpravo ponovila.“

Brez dvoma je Monikin vzpon na Fitz Roy, o katerem govori naše poročilo, že rezultat napovedane odprave, ki jo je že ponovila. **Naše iskrene čestitke obema slovenskima plezavcema!**

1982 pa goriška Mohorjeva družba knjigo „Janez Madon - oče Serafin Goriški“. Oče Serafin je bil v 19. stoletju misijonar v brazilski državi Minas Gerais. Pri Mohorjevi družbi v Celovcu sta leta 1985 in 1986 izšla prvi in drugi del povesti „Slemeniški župnik“, leta 1987 pa „Prikazovanja fatimske Gospe“. Njegova druga knjiga o Fatimi je izšla leta 1991 v Ljubljani pri Družini z naslovom „Sporočila fatimske Gospe“. Leta 1993, 1995 in 1997 so izšli pri celovski Mohorjevi družbi prvi, drugi in tretji del življenjepisa „Nadškof Vovk in njegov čas 1900-1963“. Z velikim trudom je po hudi operaciji dokončal tudi četrti del, ki bo verjetno izšel v teku tega leta. Lansko leto (1997) je Cistercijska opatija Stična v zbirki Bernardove knjižnice izdala tretjo knjigo o Materi Božji z naslovom: „Prošnje fatimske Gospe“. G. Ludovik je nameraval izdati še četrto knjigo o Fatimi z naslovom: „Molitev fatimske Gospe“, in sicer po objavah v mesečniku Ave Maria, kjer je delo izhajalo kot nadaljevanje zadnjih osem let.

V prepričanju, da ga vzdržuje pri zadostni moči fatimska Gospa, o kateri je veliko pisal, je do zadnjega, čeprav le po nekaj ur dnevno, izpolnjeval svoj načrt, ki si ga je zastavil v tem desetletju. Leta 1995 je obhajal zlato mašo.

**Kati Peretti,
roj. Lipušček**

5. februarja 1998 je umrla po dolgi in mučni bolezni Lipuščkova Kati, por. Peretti. Rojaki iz San Justa in od drugod so jo hodili kropit v pogrebni zavod v bližini domače hiše, kjer so ležali njeni zemeljski ostanki. Rojena je bila 29. marca 1951 v Ramos Mejiji. Ljudsko šolo je opravila v sanjuškem kolegiju Santa Rosa de Lima, gimnazijo pa v inštitutu Padre Elizalde v Ciudadeli. Licenciaturo iz optike je naredila na državni univerzi v Buenos Airesu. Vsa leta šolanja je bila odličnjakinja. V otroških letih je hodila v sobotno šolo France Balantič v

San Justo in bila za to učiteljica gdč. Angelci Klanškovi hvaležna vse življenje. Več let je bila pevka SPZ Gallus, tako kot njen oče Silvo. Leta 1972 je šla na obisk v Slovenijo, da spozna svoje sorodnike. Žal se ji ni uresničila želja, da bi jih vsaj še enkrat videla. S sestro je imela in vodila optiko, ki se drži očetove urarne v San Justu. Leta 1975 se je poročila z Eduardom Raúlom Perettijem in se naselila v sosednjem mestu Ramos Mejía. V srečnem zakonu se jima je rodila hčerka Silvana. Ob rojstvu prvorojenke pa se je mladi mamici pokazala nevarna bolezen. Takrat so ji zdravniki sicer rešili življenje, trpela in nosila pa je posledice, zaradi katerih je po 21. letih tudi umrla. Kati je bila skrbna, delavna gospodinja in ljubeča žena in mati. V petek, 6. februarja, je bila pokopana na pokopališču Jardín del Oeste, Ruta 3, Km 33. Leži v istem grobu kot njen oče Silvo Lipušček. Naj počivata v miru in večna luč naj jima svetli!

Davorin Kahne

V petek, 6. februarja, je umrl v San Martinu pri Buenos Airesu Davorin Kahne. Rojen je bil očetu Martinu in materi Mariji, roj. Kralj, 12. novembra 1922 v Ljubljani, kjer je živel družina. Spadali so v župnijo Sv. Jakoba. Poleg sestre Vide je imel še brata Stanislava, ki je bil salezijski duhovnik in je prevedel knjigi Vittoria Messorija Kdo je Jezus in Izziv smrti. Po ljudski šoli je Davorin obiskoval meščansko šolo na Prulah in Srednjo tehnično šolo. Leta 1943 je

stopil k domobrancem in bil v udarnem bataljonu v Stični. Iz Vetrinja bi moral biti vrnjen partizanom v zadnjem transportu, pa je svoje vojake njihov poveljnik Bogdan Berlot opozoril, da jih vračajo v roke slovenskim komunistom, in tako se je rešil gotove smrti. Iz avstrijskih taborišč je odšel v begunsko taborišče v Serviglianu in Seni-

galiji, prav kmalu pa se je preselil v salezijski zavod v Turin in nato v Verono, kjer je študiral njegov brat. Po prihodu v Argentino leta 1948 se je zaposlil v metalurški industriji in se leta 1958 poročil s Tončko Kosanc. Dom so si postavili v San Martinu. V srečnem zakonu sta bila rojena sin inž. kem. Stanko in hčerka zdravnica Metka. Družina je ves čas žive-la v povezanosti s slovensko skupnostjo, še posebej v San Martinu. Davorin je bil zaveden Slovenec, zvest svojim katoliškim in demokratičnim načelom in navdušen pevec. Pel je pri Gallusu, pri sanmartinskem zboru in pri zboru v Triglavu. Izgubljeno domovino je obiskal trikrat, vseskozi pa se zanimal za dogajanja na Slovenskem.

Naj mu bo Gospod bogat plačnik!

Iz naše KRONIKE

50-letnica Društva Zedinjena Slovenija. V nedeljo, 25. januarja, je bilo v Slovenski hiši praznovanje 50-letnice našega osrednjega društva. Spominsko praznovanje se je pričelo s sveto mašo v cerkvi Marije Pomagaj, ki so se je udeležili člani upravnega sveta in lepo število rojakov. Mašo je po namenu Društva daroval delegat za Slovensko dušno pastirstvo v Argentini prelat Jože Škerbec v zahvalo Bogu in za pokojne predsednike Miloša Stareta, inž. Albina Mozetiča, poslovodečega podpredsednika dr. Julija Savellija, Lojzeta Horvata in Boža Stariho, častnega predsednika msgr. Janeza Hladnika, ter za pokojne odbornike in članke društva. Mašni berili sta brala sedanji predsednik Društva Marjan Loboda in Mija Markež, darove so prinesli bivši predsedniki Božidar Fink, Lojze Rezelj in arh Jure Vombergar, šopek cvetja pa Marjeta Stariha. Ob koncu maše je bila zahvalna pesem. Po zajtrku in obednici je slavnostno sejo vodil predsed-

nik Marjan Loboda, ki je orisal začetke Društva in poudaril njegov pomen, bivši predsedniki dipl. jur. Božidar Fink, arh Jure Vombergar, Lojze Rezelj in prof. Tine Vivot pa so spregovorili o značilnostih njihovega predsedovanja. Po besedi o prihodnosti Društva so vsi navzoči podpisali pozdravno pismo novoimenovanemu kardinalu Alojziju Ambrožiču. Ob 50-letnici društva bo letos izšel Zgodovinski zbornik.

50-letnica tednika Svobodna Slovenija. 1. januarja 1948 je izšla prva številka Svobodne Slovenije v Argentini. List je začel izhajati že novembra 1941 v okupirani domovini in je podtalno izhajal do leta 1945 kot glasilo odpora proti tuji okupaciji in divjanju komunističnih partizanov. List je začel izdajati že v domovini Miloš Stare in z njim nadaljeval tudi v Argentini do svoje smrti 5. aprila 1984. Lastnik tednika Svobodna Slovenija je društvo Zedinjena Slovenija, njegov glavni urednik je Tine Debeljak ml., v uredniškem odboru pa so Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati in Gregor Batagelj.

Predavanje prof. Jožeta Mlakarja. Pod okriljem Slo-

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Priporočljivo je, da somišljeniki ne mislijo.
- Dovoljeno je misliti - prepovedano je drugače misliti.
- Bral sem njegove Spomine in se čudil, česa vse se ne spomni.
- O tem, da smeš imeti pri nas drugačno mnenje, imam drugačno mnenje.
- Poznam ljudi, ki imajo domotožje za tujino.
- Napake nezmotljivih odkrivajo prihodnje generacije.
- Mikrofon je naš!
- Slovenci vseh dežel, pomnožite se!
- Če narod nima zgodovine, mora imeti bujno domišljijo.
- Aids je začetek seksualne kontrarevolucije.
- Opozarjam vas: naša dežela je akustična.
- Bil sem kolaboracionist, petinštirideset let sem kolaboriral s komunisti.
- Kdor je vse življenje nastopal, zelo težko odstopi.

venske kulturne akcije in Zedinjene Slovenije je imel predavanje prof. Jože Mlakar, ravnatelj škofijske klasične gimnazije, o tej ustanovi v mali dvorani Slovenske hiše v soboto, 28. februarja, v Slovenski hiši.

Dr. Lojze Kukovica DJ, novi dušni pastir na Pristavi. Prelat Jože Škerbec, delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini, je v nedeljo, 15. marca, nastavljal za slovenskega dušnega pastirja za rojake pristavške verske skupnosti dr. Alojzija Kukovico DJ.

Praznovanje 90-letnice dušnega pastirja Borisa Komana. Rojaki v Miramaru so proslavili 90-letnico slovenskega dušnega pastirja v nedeljo, 8. marca, z zahvalno mašo in slavnostnim kosilom. Maša je bila v redovniški kapeli, v kateri imajo mesečno slovensko mašo. Med mašo je delegat za Slovensko dušno pastirstvo prelat Jože Škerbec orisal jubilatovo življenje in se mu zahvalil za njegovo dolgoletno dušnopastirsko delovanje med rojaki. Med slavnostnim kosilom v Slo-

malo za šalo...

Kot v parlamentu - „Pri nas doma je kot v parlamentu: vsi veliko govorijo, predlagajo, naredi pa nihče ničesar.“

Kot v družini - „V našem podjetju smo kot člani družine. Nerodno je le to, ker v družini plača ni v navadi.“

Vegetarijanec - „Moški, s katerim se bom poročila, bo moral biti vegetarijanec,“ pravi Marta. „Rad verjamem,“ odvrne brat. „Kdo bi sicer ugriznil v tako kislo jabolko!“

Testament - Zdravnika kličejo sredi noči. Prejšnje pacienta: „Ali ste že naredili testament?“ - „Ne, gospod doktor, ali je res tako slabo z menoj?“ -

„Tako naj pride notar in brž pokličite svoje najbližje sorodnike!“ - „Mar to pomeni, da gre h koncu z mano?“ - „To ne. Ampak nočem biti edini, ki so ga brez potrebe sredi noči vrgli s postelje!“

Darilo - „Marko, kje si dobil ta lepi avtomobilček?“ vpraša mama sinka, ki pride z igrarš domov. - „Neka punčka mi ga je dala.“ - „A tako? Kaj pa ti je rekla?“ - „Nič, samo tulila je.“

Tašča - Starejši vdovec se je znova poročil - in sicer s sestro svoje pokojne žene. - „Ali jo ljubite?“ ga vpraša znanec. - „Ne posebno,“ odvrne mož, „ampak zakaj bi se na stara leta privajal na novo taščo?“

venskemu domu se je gospodu Komanu zahvalil gospod Lojze Trpin, deklici v narodni noši sta mu izročili slovenski šopek, gospe pa mu izročili darilo.

V petek, 13. marca, je bila zahvalna maša v zavodu San Vicente, kjer je jubilant hišni duhovnik. Mardelplaški škof

Juan Carlos Arancedo mu je med mašo, pri kateri je somaševalo 12 duhovnikov, izrazil zahvalo za polstoletno duhovniško delo v škofiji.

V soboto, 14. marca, pa so rojaki iz Mar del Plate povabili jubilanta na slavnostno kosilo in prijateljsko srečanje.

KJE JE KAJ

Verujem v Svetega Duha, Gospoda, ki oživlja - Pastirsko pismo slov. škofov za post 1998 65
Papeževa poslanica ob svetovnem dnevu miru 1. januarja 1998 67
Obredi velikega tedna 69
Cvetna nedelja, Veliki četrtek - Zdenka Serajnik 69
Veliki petek - Zdenka Serajnik 70
Ubili so nedolžnega - Mira Dobravec 71
Velika sobota - Zdenka Serajnik 71
Spreminjati smrt v življenje -

Franc Rode 73
Sin človekov - Alojz Rebula 74
Velika noč - Zdenka Serajnik 74
Misli, sklepi, obljube 75
Tvoj in moj Jezus živi - Vladimir Kos 75
Janez Pavel II. na Kubi - Lojze Kukovica 76
Pristavski dušni pastir prof. France Bergant je umrl 77
Kardinal Quarracino - umrl 79
Od begunca do kardinala 80
Župnik Boris Koman - 90-letnik 81
Pa hočemo iti v Evropo! 82
Svet sovraštva in sloganov -

Drago Ocvirk 83
Ukradli podobo svetogorske Kraljice iz cerkve v Devoto 84
Konec imperija, a ne zmote - Marko Kremžar 85
Sedanji slovenski trenutek - Janez Gril 87
Božidar Fink odlikovan 89
Iz vere živeti in narodu služiti (Dr. Valentin Inzko 75-letnik) 90
Naši mladi so se odzvali klicu na pomoč 91
Monika Kambič na Fitz Royu! 94
Odšli so 94
Iz naše kronike 95

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.
 Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljeno, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: E.E. UU. 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina - Tel.: (54-1) 307-1044 - Fax: 307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1998: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Od leve in od zgoraj navzdol:

- Mag. Stanislav Hočevar z mladino v cerkvi Marije Pomagaj za praznik Brezmadežne.
- Skupina, ki je letos misijonarila med Mapuči v provinci Neuquén.
- Romanje v San Nicolás Zveze žena-mati odsekov Morón-San Martin.
- Učenci zadnjega letnika (1997) Balantičeve šole s svojimi starši ob slovesu.
- Letošnje silvestrovanje v Našem domu San Justo.
- Dekleta in fantje iz Buenos Airesa s Francijem Cukjatijem na Campanariju v Bariločah, kjer so letos taborili.
- Slavnostno kosilo v Slovenskem domu v Miramaru ob 90-letnici g. Borisa Komana, tamkajšnjega dušnega pastirja.

Foto: Marjan Šušteršič

Zgoraj levo: Pogreb Franceta Berganta s koncelebrirano mašo v župnijski cerkvi v Bariločah.

Na sredi: Bariloški škof Rubén Frassia vodi molitve za mrtve ob koncu pogrebne maše.

Zgoraj desno: Zemeljski ostanki Franceta Berganta bodo ležali na pokopališču gornikov pod goro López v Bariločah.

Spodaj: Kraj, kjer je pokopani rajni dušni pastir France Bergant, je, kakršnega si je sam želel.

Foto: Tone Podržaj

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec

Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877

Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina

Correo Argentino
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560